

Česká zemědělská univerzita v Praze

Fakulta lesnická a dřevařská

Katedra myslivosti a lesnické zoologie

Tradice lovecké hudby v myslivosti

Bakalářská práce

Autor: Ing. Kamil Čáp

Vedoucí práce: doc. Ing. Vlastimil Hart, Ph.D.

2020

ČESKÁ ZEMĚDĚLSKÁ UNIVERZITA V PRAZE

Fakulta lesnická a dřevařská

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Ing. Kamil Čáp

Lesnictví
Provoz a řízení myslivosti

Název práce

Tradice lovecké hudby v myslivosti

Název anglicky

The tradition of hunting music

Cíle práce

Cílem bakalářské práce je přinést ucelený pohled o lovecké hudbě a zjištění stavu této tradice v dnešní době.

Metodika

V teoretické části práce shrnout historii a současnost lovecké hudby v ČR a v zahraničí.

Praktickou část práce zaměřit na kvantitativní výzkum, jehož východiskem bude soubor hypotéz, týkající se aktuálního stavu tradice loveckého troubení. Sběr dat, potřebných pro zhodnocení hypotéz, bude proveden pomocí standardizovaného dotazníku, který bude ve dvou provedeních – pro vlastníky loveckého lístku a pro širokou veřejnost.

Harmonogram zpracování:

Do 1. září 2019 budou posbírána data z dotazníkového šetření pro vyhodnocení a konzultována s vedoucím práce. Literární rešerše bude průběžně konzultována s vedoucím práce a zpracována nejpozději do 30. listopadu 2019. První rukopis bakalářské práce bude předložen ke kontrole vedoucímu práce nejpozději do 28. února 2020. Dokončená bakalářská práce bude po předchozích konzultacích s vedoucím práce odevzdána na studijní oddělení FLD v termínu a dle pokynů studijního oddělení.

Doporučený rozsah práce

30 – 40 stran

Klíčová slova

Lovecká hudba, troubení, myslivecké tradice, historie loveckého rohu

Doporučené zdroje informací

- BERDYCHOVÁ, Tereza. Hudba jako součást lovu: její vývoj, typologie a zakořenění v českých zemích v období baroka [online]. Brno, 2009 [cit. 2019-04-23]. Available from: <<https://theses.cz/id/g8tp7u/>>.
- BEZDĚK, František. Cesty a osudy loveckého rohu. Kostelec nad Černými lesy: Lesnická práce, 2001. Svět myslivosti. ISBN 80-86386-17-1.
- BEZDĚK, František. Hledání kořenů mysliveckých tradic. Tišnov: Sursum, 1999. ISBN 80-85799-59-6.
- BEZDĚK, František., KOVAŘÍK, Jaromír. František Antonín hrabě Špork a jeho Řád sv. Huberta, Řád svatého Huberta se sídlem v Kuksu, 1998, 79 s. ISBN 80-238-3664-1
- FITZPATRICK, Horace. The Horn and Horn-playing and the Austro-Bohemian tradition from 1680– 1830. 1. vyd. London: Oxford University Press, 1970.
- PREISS, Pavel. Boje s dvouhlavou saní: František Antonín Špork a barokní kultura v Čechách. Praha: Vyšehrad, 1981
- ZÁLOHA, Jiří. Skladatelé Ondřej a Eduard Antonové a schwazenbergská lovecká hudba. Hudební věda 8, 1971, č. 2, s. 248–250.
-

Předběžný termín obhajoby

2019/20 LS – FLD

Vedoucí práce

doc. Ing. Vlastimil Hart, Ph.D.

Garantující pracoviště

Katedra myslivosti a lesnické zoologie

Elektronicky schváleno dne 29. 4. 2019

doc. Ing. Vlastimil Hart, Ph.D.

Vedoucí katedry

Elektronicky schváleno dne 22. 2. 2020

prof. Ing. Róbert Marušák, Ph.D.

Děkan

V Praze dne 24. 05. 2020

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci na téma „Tradice lovecké hudby v myslivosti“ vypracoval samostatně pod vedením doc. Ing. Vlastimila Harta, Ph.D., a použil jen prameny, které uvádím v seznamu použitých zdrojů. Jsem si vědom, že zveřejněním bakalářské práce souhlasím s jejím zveřejněním dle zákona č. 111/1998 Sb. o vysokých školách v platném znění, a to bez ohledu na výsledek její obhajoby.

V Praze dne 11.6.2020

Podpis autora

Děkuji svému vedoucímu práce doc. Ing. Vlastimilu Hartovi, Ph.D. za umožnění pracovat na této problematice a za odborné vedení. Dále děkuji JUDr. Petru Vackovi, Lucii Kolouchové, Ing. MgA. Janě Adámkové za cenné rady, konzultace a poskytnuté materiály a Mgr. Richardu Polichtovi, Ph.D. za pomoc při zpracování analytické části práce. Děkuji rodině za podporu ve studiu a trpělivost, a rovněž všem respondentům, kteří se zapojili do analytické části této práce.

ABSTRAKT

Bakalářská práce se zabývá loveckými signály a hudbou užívanou ve spojení s myslivostí od historických souvislostí až po současnost. Cílem práce bylo přinést ucelený pohled o historii, zjistit aktuální stav užívání lovecké hudby mezi myslivci i povědomí široké veřejnosti o této tradici. Přináší také pohled na loveckou hudbu užívanou v myslivecké praxi ve vybraných zemích Evropy. Získané informace mohou pomoci rozvoji tradice do dalších let.

Praktická část bakalářské práce se zaměřuje na tradici lovecké hudby v myslivecké praxi, zkoumá, zda je tato tradice stále živá, či dochází k jejímu úpadku. Zároveň se zabývá zjištěním povědomí o tomto tématu v řadách laické veřejnosti. Ve výzkumné části bylo užito metody formulace hypotéz, sběr dat proběhl pomocí polostrukturovaného dotazníku vytvořeného v elektronické podobě. Vyhodnocení sebraných dat proběhlo statistickými metodami: Mann-Whitney U Test, Kruskalův-Wallisův test a Pearsonův chí-kvadrát test v programu Statistika.

Bylo zjištěno, že k zásadnímu úpadku této tradice nedochází, avšak lovecká hudba je používána spíše pro slavnostní ceremonie a vytrácí se její použití v myslivecké praxi.

Bakalářské práce může být využito ke vzdělávání nových trubačů, či v kurzech o první lovecký lístek.

KLÍČOVÁ SLOVA

Myslivecké tradice, lovecké signály, lovecká hudba, lovecký roh, hrabě František Antonín Špork.

ABSTRACT

The bachelor thesis explores hunting signals and music used in Game Management from historical perspective until present. The aim of the thesis is to bring comprehensive view of history, gain knowledge of hunting music usage among hunter community and also to learn about public awareness in regards of hunting music. It provides an overview of hunting music used in game management in selected European countries. Collected information could help in tradition development in coming years.

Practical part of the bachelor thesis focused on hunting music tradition in actual game management practice and research its current status. The method of hypothesis formulation was used in research part and data collection was done by semi-structured questionnaire created in electronic form. The collected data were evaluated in the Statistica program by usage of statistical methods such as Mann-Whitney U Test, Kruskal-Wallis test and Pearson chi-square test.

It has been found that there is no fundamental decline in mentioned tradition, however hunting music is used mainly for ceremonies and it is slowly disappearing from game management.

This bachelor thesis can be used for education of hunting-horn blowers or in courses for first hunting pass.

KEY WORDS

Hunting Traditions, hunting horn calls, hunting music, hunting horn, Earl Franz Anton Sporck.

OBSAH

1	ÚVOD	12
2	CÍL PRÁCE	13
3	ROZBOR PROBLEMATIKY – TEORETICKÁ ČÁST	14
3.1	HISTORIE LOVECKÉ HUDBY	14
3.1.1	<i>Starověk</i>	14
3.1.2	<i>Středověk</i>	15
3.1.3	<i>Novověk</i>	16
3.1.3.1	Francie.....	16
3.1.3.2	Anglie.....	17
3.1.3.3	Počátky lovecké hudby v českých zemích.....	18
3.1.3.4	Lovecká hudba v kontextu parforsních honů českých zemí	20
3.1.3.5	Německé země	22
3.2	NÁSTROJE LOVECKÉ HUDBY	23
3.2.1	<i>Vývoj nástrojů lovecké hudby</i>	23
3.2.2	<i>Historické typy loveckých rohů dle dobových pramenů</i>	26
3.2.3	<i>Hudební nástroje současnosti</i>	29
3.3	OSOBNOSTI LOVECKÉ HUDBY	32
3.3.1	<i>Osobnosti historie</i>	32
3.3.2	<i>Osobnosti současnosti</i>	34
3.4	LOVECKÉ SKLADBY.....	38
3.4.1	<i>Lovecké skladby v myslivecké praxi</i>	38
3.4.1.1	Vývoj signálů pro praxi v českých zemích	38
3.4.1.2	Lovecká hudba v současné myslivecké praxi ČR.....	40
3.4.1.3	Lovecké signály Francie	42
3.4.1.4	Lovecké signály Německa a ostatních německy mluvících zemí ..	44
3.4.1.5	Polské lovecké signály	46
3.4.1.6	Lovecké signály na Slovensku.....	48
3.4.1.7	Lovecké signály Velké Británie.....	49
3.5	VÝUKA TRUBAČŮ.....	52
3.5.1	<i>Klub trubačů ČMMJ</i>	52
3.5.2	<i>Společnost mysliveckých trubačů o.s.</i>	52

3.5.3	<i>Metodika výuky</i>	53
3.5.3.1	Publikace	53
3.5.3.2	Metodický postup výuky	54
4	PRAKTICKÁ ČÁST	55
4.1	VÝZKUMNÝ PROBLÉM	55
4.2	CÍLE VÝZKUMNÉHO ŠETŘENÍ.....	55
4.3	METODIKA	56
4.3.1	<i>Metodický postup</i>	56
4.3.2	<i>Průběh šetření</i>	56
4.3.3	<i>Charakteristika výzkumného vzorku</i>	57
4.4	ZPRACOVÁNÍ DAT A VÝSLEDKY.....	62
5	DISKUZE	69
6	ZÁVĚR	72
7	SEZNAM LITERATURY A POUŽITÝCH ZDROJŮ	73
8	SEZNAM PŘÍLOH	78
9	PŘÍLOHY	79
10	DATOVÝ NOSIČ	84

SEZNAM TABULEK, OBRÁZKŮ A GRAFŮ

Obrázky

Obr. 1: Bucina, Tuba, Cornu aus der Antike (Flachs, 1994).	14
Obr. 2: Olifant (Vach, 2015).	15
Obr. 3: La Maricourt (Flachs, 1994).	16
Obr. 4: 3 ½windiges Horn in E aus Kupfer (Flachs, 1994).	17
Obr. 5: Arie sv. Huberta (Bezděk a Kovařík, 1998).	18
Obr. 6: Detail z obrazu: F.A.Špork a jeho družina (Koudelková, 2016).	21
Obr. 7: Lovecké trubky z let 1570 a 1667 (Stauder, 1937).	24
Obr. 8: Horn von Michael Leichamschneider – 1718 (Flachs, 1994).	24
Obr. 9: Invenční roh (Ratajová, 2012).	25
Obr. 10: Pikéřský roh (Vach, 2015).	26
Obr. 11: Halbmond – Flügelhorn (Flachs, 1994).	27
Obr. 12: Rüdenhorn (Flachs, 1994).	27
Obr. 13: Lovecký hobo (Berdychová, 2009).	28
Obr. 14: Borlice (M.Jiracek and sons online).	29
Obr. 15: Trubka lovecká signální (Vše pro lov online).	30
Obr. 16: Lesnice (M.Jiracek and sons online).	30
Obr. 17: Parforsní roh (Thomann online).	30
Obr. 18: Lesní roh -Bb/f – alto, dvojitý lesní roh (M.Jiracek and sons online).	31
Obr. 19: Ukázka francouzské fanfáry-Le Renard (liška) (Veneurs de Ste Marie-Madeleine, 2020).	42
Obr. 20: Koncertní hudba Francie (FRTM, 2019).	43
Obr. 21: Halali-A.Dyk (Vach a Kovařík, 1973).	45
Obr. 22: Německé Halali (Deutsche jagdhornsignale online, 2020).	45
Obr. 23: Fox hunting horn (Nico Morgan media, 2010).	51

Grafy

Graf 1: Pohlaví	57
Graf 2: Vzdělání	58
Graf 3: Věk.....	59
Graf 4: Jste trubač?.....	59
Graf 5: Jste myslivec?	60
Graf 6: Věnuje se některý člen Vaší rodiny myslivosti?	60
Graf 7: Věnuje se někdo z okruhu Vašich přátel myslivosti?.....	61
Graf 8: Hypotéza 1.	62
Graf 9: Hypotéza 2.	63
Graf 11: Laická veřejnost-setkání s loveckou hudbou.....	65
Graf 12: Myslivci-setkání s loveckou hudbou.	65
Graf 13: Intenzita výuky v mysliveckém kurzu.	66
Graf 14: Setkáváte se na honech s mysl. trubením?.....	66
Graf 15: Vztah MS k tradici.....	67
Graf 16: Signály v leči	67

Tabulky

Tabulka 1: Pohlaví	57
Tabulka 2: Vzdělání	58
Tabulka 3: Věk.....	58
Tabulka 4: Jste trubač?.....	59
Tabulka 5: Jste myslivec?	60
Tabulka 6: Počty trubačů v MS.....	68

1 ÚVOD

„Zda k lovu troubení signálů, povelů či hlaholů patří ještě i dnes, nechť posoudí každý sám...“ (Bezděk 2001, str.117).

Odklon lidí od tradic je aktuálním fenoménem v mnoha oblastech lidského života, myslivost nevyjímaje. Lovecká hudba prošla vývojem skrze několik staletí, z čistě praktické dovednosti se stala i součástí kulturního života. V dnešní moderní době se však propaguje právě její kulturní část a užívání loveckých signálů v myslivecké praxi pomalu mizí. Není však právě toto počátek jejího konce? Motivací k výběru tohoto tématu byla právě skutečnost, že jsem se setkával s absencí loveckého troubení v myslivecké praxi, či se špatnou interpretací této tradice. Správné užívání lovecké hudby v praxi by měl každý myslivec znát, je součástí mnoha mysliveckých publikací, realita užívání je však často jiná.

Bakalářská práce přináší v teoretické části ucelený historický přehled, zajímavé srovnání užívání lovecké hudby mezi ČR a vybranými zeměmi Evropy. Praktická část práce se zaměřuje na tradici lovecké hudby v myslivecké praxi, zkoumá, zda je tato tradice stále živá, či dochází k jejímu úpadku pomocí formulace hypotéz a jejich ověření pomocí dotazníkového šetření a následné statistické analýzy.

2 CÍL PRÁCE

Cílem práce je přinést ucelený pohled o historii lovecké hudby, srovnání tradice v ČR s jinými zeměmi Evropy, zhodnotit aktuální stav užívání této tradice v myslivecké praxi. Dílčím cílem je zjistit povědomí široké veřejnosti o této tradici. Praktická část bakalářské práce se zaměřuje na tradici lovecké hudby v myslivecké praxi, zkoumá, zda je tato tradice stále živá, či dochází k jejímu úpadku pomocí ověřování hypotéz.

Výsledků šetření bakalářské práce může být využito k rozvoji tradice do dalších let, ke vzdělávání nových trubačů, či k výuce v kurzech o první lovecký lístek. Zvýšení povědomí mezi laickou veřejností o této tradici by mohlo pomoci k vylepšení mínění o mysliveckých tradicích obecně.

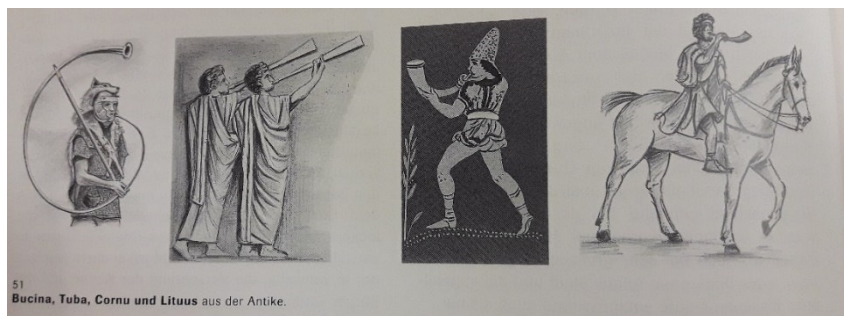
3 ROZBOR PROBLEMATIKY – TEORETICKÁ ČÁST

3.1 Historie lovecké hudby

3.1.1 Starověk

Vývoj způsobu lovu sleduje způsob vývoje společnosti, stejně tak lovecké signály se měnily se změnami způsobů lovu. První signální nástroje lovců z pravěku byly pravděpodobně z dutých stvolů okoličnatých rostlin či dlouhých kostí ptáků (Vach, 2015).

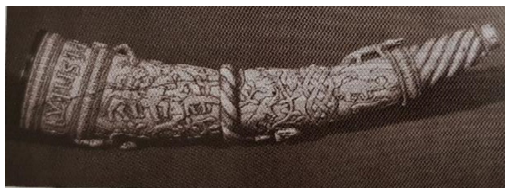
Ve starověkém Řecku a Římě se nejdříve užívaly nástroje vyrobené z volských nebo bůvolích rohů, později nástroje odvozené z bronzových signálních trub, které se používaly nejdříve pro vojenské účely. Často je zhotovovali v kombinaci přírodního rohu zakončeným mosazným roztrubem (Bezděk, 2001). Tyto nástroje dokázaly zatroubit pouze 1-3 tóny (Mlázovská, 2015). Ve starém Řecku neexistovaly doby lovu, lovilo se neomezeně a bez ohledu na vlastnictví pozemků (Bezděk, 2001).

Obr. 1: Bucina, Tuba, Cornu aus der Antike (Flachs, 1994).

3.1.2 Středověk

Na začátku 8. stol. si francký král Karel I. Veliký jako první z panovníků vyhrazuje právo lovu pro sebe a určuje vrchní lovčí. Lov zvěře byl podřízen přímo králi. V této době se troubívalo na tzv. *Olifanty* – bohatě zdobené trubky, nejčastěji vyráběné ze sloních klů. Začínají se používat odborné výrazy myslivecké mluvy (Bezděk, 2001).

Obr. 2: *Olifant* (Vach, 2015).

Od 10. po 12. stol. nastal velký rozmach štvanic, lovilo se oštěpy a luky. K velkému posunu ve způsobech lovu dochází po rozšíření kuše. Takzvaný *rovný cink* je v Evropě doložen již v 11. století (Bezděk, 2001).

Za doby Karla IV. (1316-1378) se hudba stala součástí života u šlechtického dvora. Troubení se využívá i u slavnostních příležitostí, lovecké trubky se rozdělily na signální a ceremoniální. Fanfáry byly troubeny na přímé trubky tzv. *Tubicenus* či *dlouhý cink* (Bezděk, 2001).

Jedním z nejstarších dochovaných písemných dokumentů o loveckých signálech je francouzský spis *Pokladnice lovu* (*Le Trésor de Vénerie*, autor Hardouin) z roku 1394. Je v něm zaznamenáno 14 signálních kódů troubených na zvířecí roh (Mazan, 2015). K jejich zaznamenání bylo využito principu zjednodušené hudební notace – jelikož lovecký roh vydával pouze jeden tón, byly signály sestaveny na základě různých kombinací krátkých a dlouhých délek, které se zaznamenávaly jako bílé a černé obdélníčky různé délky (Berdychová, 2009).

3.1.3 Novověk

3.1.3.1 Francie

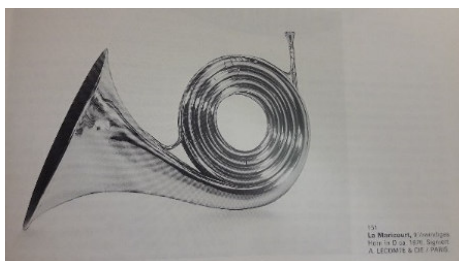
Ve Francii se lovecké signály, troubené na roh, používaly prokazatelně již od 15. století (Rakušan, 2005).

V období vlády Karla IX. (1526-1574) se užívaly hudební nástroje zvané *cor de chasse*, mosazný roh s jedním či jeden a půl vinutím, laděný v C. Kolem roku 1600 je ve Francii doložen tzv. *La Maricourt* – šest až devět krát zavínutý signální roh (Bezděk, 2001).

Z knihy *Všeobecná harmonie* z roku 1636 víme, že ke komunikaci lovců byl vypracován systém signálů, kterými se dorozumívali pomocí menších trubek, ve Francii nazývaných *huchet*, v Německých zemích *Jagdzincke*, u nás *lovecký cink* (krátká mosazná trubka) (Bezděk, 2001).

Lovecké rohy, které známe dnes, mají své předchůdce na francouzském dvoře Ludvíka XIV. (1638-1715), za jehož vlády byly pořádány nové lovy, tzv. parforsní. Jednalo se o významnou společenskou akci, které bylo účastno ohromné množství lidí. Jelikož měly tyto lovy reprezentační charakter, troubení provázelo každou fázi lovu, dokonce se zde začaly troubit i koncertní skladby. Zahájení lovů bylo slavnostně vytrubováno parforsními rohy. Slavnostní skladbu *Fanfára královny* údajně složil sám Ludvík XIV. Začalo vznikat také mnoho loveckých fanfár (Bezděk, 2001).

Mezi lety 1660-1680 ve snaze vytvořit nástroj společný pro lov i kapelu došlo k vývoji nových typů trubek. Vznikl lovecký roh v ladění D, který se stal součástí orchestrálních vystoupení. Vyráběl se s 2.5násobným vinutím, což hráčům přinášelo volnější nátisk a tím možnost většího rozsahu tónů. Průměr vinutí 57 cm vznikl pravděpodobně podle velikosti loveckého klobouku, aby mohl jezdec na koni nástroj převléct přes levé rameno a kolem krku. Touto cestou vznikl nástroj dnes zvaný lovecký roh – *Jagdhorn* (Bezděk, 2001).

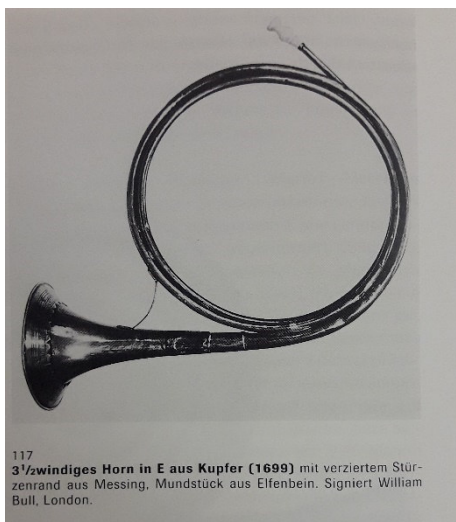

Obr. 3: *La Maricourt* (Flachs, 1994).

Rozvoj lovecké hudby pokračuje i za krále Ludvíka XV. Jeho vrchní královský lovcí **Marc Antoin Dampierre**, který se loveckou hudbou celý život zabýval, sjednotil lovecké povely do jednotné a pro všechny závazné podoby. Byl také skladatelem vícehlasných loveckých povelů, za svého života vydal sbírku 26 loveckých signálů, druhá sbírka byla vydána po jeho smrti (Bezděk, 2001).

3.1.3.2 Anglie

Do Anglie přiváží lovecký roh král Karel II. Stuart (1630-1685), který strávil několik let ve francouzském exilu. Zavádí v Anglii štvance na srnce. Dochoval se jediný exemplář loveckého rohu z dílny Williama Bulla, v ladění E, s neobvyklým 3.5 vinutím, který byl zřejmě experimentem (Bezděk, 2001).

Obr. 4: 3 1/2windiges Horn in E aus Kupfer (Flachs, 1994).

3.1.3.3 Počátky lovecké hudby v českých zemích

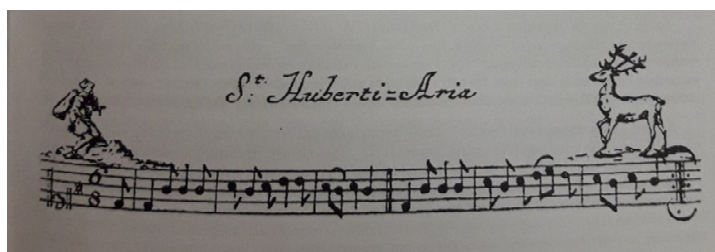
Počátky lovecké hudby v Čechách jsou spojeny především s osobností hraběte **Františka Antonína Šporka** (9.3.1662-30.3.1738). Jak bývalo v té době u šlechticů zvykem, v mládí podnikl cestu po vyspělých zemích Evropy, především návštěvy Francie ho ovlivnily na celý život (Rakušan, 2005).

Ve Francii se k lovecké hudbě užívaly lovecké rohy *Cor de chasse* a právě tento nástroj přiváží do českých zemí buď sám hrabě, nebo až později jeho dva myslivci – Petr Röhllig a Václav Svída, které vyslal do Francie za účelem naučit se hře na tento hudební nástroj (Ratajová, 2012). Po návratu se stali prvními učiteli nových trubačů (Bezděk, 2001).

Existuje také teorie, že se lovecký roh *Cor de Chasse* dostal do českých zemí ještě dříve, než ho přiváží hrabě Špork, a to cestou církve a řádových organizací. Bohužel se nedochovaly žádné prameny, které by tuto domněnku potvrdzovaly (Ratajová, 2012).

Hrabě Špork byl jeden z prvních, kdo využil lovecké rohy ve svém orchestru a představeních, podobných baletu, či k instrumentálním koncertům. Abychom byli přesní, zásluhu má především jeho kapelník **Tobiáš Seeman** (Ratajová, 2012).

Z Francie Špork přivezl fanfáru zvanou *Árie sv. Huberta*, což byla první lovecká skladba, která se u nás hrála. Tobiáš Seemann pak zkomponoval *Árii Bon repos* a další drobné skladby. Tradici lovecké hudby se u nás později věnovali i další skladatelé, a nebylo jich málo. Za mnohé uvedme například O. Antona, J. Bendu, J. L. Koželuha, F. Kramáře, A. Maška, L. E. Měchuru, A. Rejchu a J. V. Sticha (Rakušan, 2005). Podrobněji se s některými z nich seznámíme v kapitole Osobnosti lovecké hudby a Lovecká hudba v myslivecké praxi.

Obr. 5: *Arie sv. Huberta* (Bezděk a Kovařík, 1998).

Po návratu Šporka z Francie historické události zpočátku příliš jeho snaze o rozšíření loveckého rohu nepřály. V letech 1683-1699 zuřila Habsbursko-osmanská válka, v roce 1686 došlo k válce s Francouzi. Proto německá šlechta měla k novému hudebnímu nástroji nejdříve odmítavý postoj. Logicky se vzhledem k historickému kontextu francouzský dvorský životní styl dostává do habsburské monarchie se značným zpožděním. Hrabě Špork díky své vytrvalosti ovlivnil v otázce lovecké hudby nejdříve své nejbližší přátele, ti pak často z důvodu prestiže (chtěli se pochlubit francouzskou novinkou) podporovali vznik nových skladeb. Využil také svých osobních kontaktů s Johannem Sebastianem Bachem a svěřil mu úpravy starých francouzských skladeb, kde své dominantní postavení našel právě lovecký roh (Bezděk, 2001).

Špork zavedl zahájení parforsního honu troubením a také mší k počtě sv. Huberta, při které zpěv doprovázelo osm lesních rohů (Vach, 2015).

Nová lovecká hudba získala postupně vyhraněné společenské postavení, na rozdíl od klasické barokní hudby užívané na zámcích a v chrámech, se lovecká hudba souběžně stala součástí loveckých akcí a hudebních produkcí v parcích na šlechtických sídlech (Bezděk, 2001).

3.1.3.4 Lovecká hudba v kontextu parforsních honů českých zemí

Dle dochovaných materiálů víme, že parforsním honům v Českých zemích se výjimečně někteří šlechtici věnovali již před hrabětem Šporkem. Karel Eusebius hrabě Lichtenstein (1611-1684) je pořádal na svém panství v Lednici, o použití loveckého rohu v této době však nejsou žádné doložené zprávy. Je však doloženo, že u příležitosti jmenin císaře Leopolda I. bylo použito poprvé v rakouské říši loveckého rohu v uměleckém uplatnění, a sice v předehře baletního představení, slavnostní Intrádě v obsazení houslí a loveckých rohů dne 15. listopadu 1680 (Bezděk, 2001).

Roku 1680 podnikl hrabě Špork kavalírskou cestu do Francie, po návratu (o dva roky později) stanovil zvláštní pravidla, podle kterých se nový způsob lovu postupně více rozšířil ve větším měřítku také v Čechách. Parforsní hony v českých zemích začal hrabě Špork, na rozdíl od Francie, kde byly tyto hony výsadou krále a jeho družiny, pořádat na počest pozvaného hosta. Byly provázené osobními fanfárami, které vítaly nejvýznamnější účastníky lovu. Ráno v den lovu se troubil budíček personálu, fanfára k nástupu a zvláštní fanfára pro nástup psovodů. K lovu byl vybrán význačný kus jelena, v Loveckém řádu z roku 1713 bylo přímo určeno, že lovený jelen musí být alespoň desaterák (Bezděk, 2001). K parforsním honům bylo zapotřebí dostatku velké zvěře. Lov určitého druhu si na mnoha panstvích vyhradil císař pouze pro sebe, například na panství Lysá to byl jelen a černá zvěř. Špork proto zvolil zde zvěř dančí, kterou choval v Litolské oboře, nedaleko Lysé (Rakušan, 2005).

V průběhu honu se psovodi i lovci řídili povely troubenými na lovecké rohy. Po spatření jelena se troubil signál *a la vue – jelen v dohledu*. Jinými signály dávali vědět, že jelen vběhl do vody či na volné prostranství (Bezděk, 2001).

Zvláštní signály myslivci používali k ovládnutí psů a oznamování jejich pohybu. Psi se svolávali zpět troubením signálu *bourvari (vyhledávat a připojovat ke smečce)*. Pokud smečka běžela pohromadě, užívalo se signálu *parfet*, pokud již dále smečka nechtěla honit či byla unavena signálu *forlounge*. Následně byla nahrazena dalšími psy, a toto oznámeno signálem *relais*. Zastavení jelena psy bylo oznámeno signálem *le cerf se fait aboyer*, následně pikéři přeťali lovenému kusu šlachy na zadních běžích a toto oznámili signálem *la mort*. Poté host, na jehož počest byl hon pořádán, dal kusu záraz tesákem do srdce za zvuku signálu *defaire*. Pokud takovým hostem byla žena, bylo možné lovený kus dostřelit z pistole mezi světla. Přitom se

troubila fanfára *halali*, z francouzského *ha l'a lit* (hle tu leží). Pikéři stahovali uloveného jelena při signálu *forchie*, pravý přední běh byl předán jako trofej vrchnímu lovcímu, či jinému význačnému hostu, ostatní běhy dalším hostům. Všichni obdarovaní si jej zavěsili na jílec tesáku za zvuku fanfáry *les bonneurs* – *vrchnostenská*. Hon byl zakončen slavnostním průvodem, před zámkem se znovu troubily slavnostní fanfáry, a nakonec fanfára k počtě svatého Huberta (Bezděk, 2001).

Parforsní hony se staly měřítkem sociálního postavení šlechticů především po roce 1723, kdy byli za členy Řádu přijati císař Karel VI. s chotí (Bezděk, 2001).

Obr. 6: Detail z obrazu: F.A.Špork a jeho družina (Koudelková, 2016).

3.1.3.5 Německé země

Historicky se v německých zemích, taktéž jako v českých zemích, užívaly v éře parforsních honů fanfáry a lovecké rohy přivezené z Francie zásluhou F. A. Šporka (Neu, 2018). Za napoleonských válek si myslivecké lovecké útvary Jägerbattallione dávaly zhotovovat nástroje podobné parforsním loveckým rohům (Bezděk, 2001).

Za prusko-rakouské války užívané polnice se postupně začaly používat i při lovech zvěře v celém Prusku. Z nich později vznikly trubky o průměru kruhovitého vinutí 16 cm v ladění B se stále v Německu říká podle místa vzniku Plesshorn nebo Fürst Pless Horn, u nás později známá jako borlice (Bezděk, 2001).

Po první světové válce se v německy mluvících zemích začíná používat lesnice laděná in B, označovaná jako das Parforcehorn. Po druhé světové válce se rozšiřuje také užívání loveckého rohu v ladění Es. V některých částech Německa a Rakouska je stále užíván tzv. parforsní roh v ladění D, tento nástroj se nejvíce podobá starému baroknímu parforsnímu rohu (Adámková, 2007).

Velká část loveckých signálů užívaných v dnešní době pochází z pruského vojenského období 19. století (Neu, 2018). Raul von Dombrowski (1833-1894) zpracoval a publikoval v roce 1876 ve Všeobecné encyklopedii lesnictví a myslivosti notový záznam pro dvacet základních signálů, které se nejdříve užívaly v honitbách císaře Viléma II., později v celém Prusku. Jsou laděny v B a nejčastěji troubeny na borlici. Lesmistr Walter Frevert (1897-1962) spolu s operním pěvcem Carlem Clewingem v roce 1936 připsal pro jednotlivé signály veršované texty k snazšímu zapamatování. Tyto signály jsou v německy mluvících zemích užívány dodnes a často také v Polsku. Frevert byl totiž roku 1938 pověřen správou honitby Romitského pralesa, která se dnes rozkládá na území Polska a Litvy, dříve Pruska (Bezděk, 2001).

3.2 Nástroje lovecké hudby

3.2.1 Vývoj nástrojů lovecké hudby

Jak již bylo zmíněno výše nejstarší hudební nástroje byly vyráběny ze zvířecích rohů, pravěké kmeny žijící u moře užívaly velkých ulit mořských plžů (Vach, 2015). Sloužily k dorozumívání jak lovcům, tak pastýřům či válečníkům.

Výroba kovových trubek začala již ve starověkém Římě, odkud se dochovaly jak trubky klasické, tak stočené do kruhovitěho tvaru (Vach, 2015).

Jedním z nejstarších kovových dechových nástrojů je tzv. *lur* z doby bronzové, měl tvar písmene S vytočeného do dvou rovin (Mlázovská, 2015).

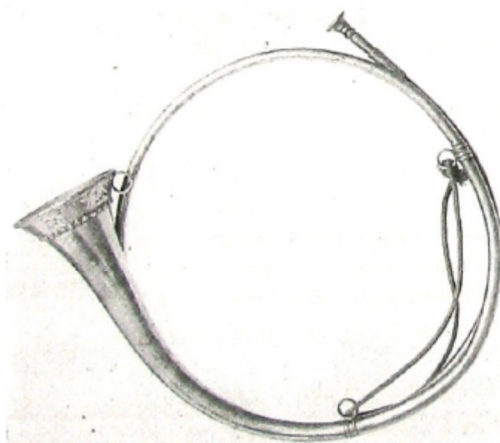
Ve středověku se užívalo nejdříve tzv. *olifantů*, bohatě zdobených sloních klů (Berdychová, 2009). Jejich rozsah byl omezen na dva až tři tóny (Vach, 2015). Nejčastějším zobrazením vyřezaném na olifantu byl obraz Rolanda troubícího na roh, dále pak lovecké výjevy. K nejstarším dochovaným olifantům patří údajný olifant svatého Huberta z roku 678 z kláštera v Ardenách (Berdychová, 2009). Dva umělecky vyřezané olifanty najdeme také ve sbírkách Pražského hradu (Vach, 2015).

Počátkem 16. století se objevují první nástroje typu zatočeného rohu (Berdychová, 2009). Tehdejší výrobci zjistili, že čím je trubka delší, tím je tón dokonalejší, a proto se délka prodlužovala a zároveň stáčela do kruhu, aby při lovu nepřekážela (Vach, 2015).

Mezi lety 1670 a 1680 vznikl prodloužením trubice tzv. parforsní roh, zatočený do kruhu o velkém průměru, který byl používán při lovu a lovci jej nosili zavěšený přes rameno. Býval jednou nebo i vícekrát zavinutý, měl rozsah až 16 tónů. Počet vinutí trubice závisel na délce trubice a na průměru vinutí. Starší typy rohů mívaly menší průměr s až osminásobným vinutím, později se průměr zvětšuje a počet vinutí se snižuje, kolem roku 1680 byl průměr kruhu kolem 45 cm s vinutím 1½ (Berdychová, 2009).

*Drážďany, cca. 1570. Staatliches
Historische Museum Dresden.*

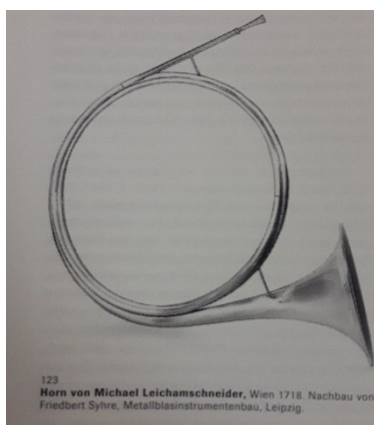

*Hieronymus Starck, Norimberk, 1667.
Musikhistorisk Museum, Copenhagen.*

Obr. 7: Lovecké trubky z let 1570 a 1667 (Stauder, 1937).

Lovecký roh *Cor de chasse* se stal základem pro vývoj moderního lesního rohu. Kolem roku 1750 došlo ke změně v držení nástroje, roztrub se sklonil k pravému boku, zatímco dříve se držel vysoko nad ramenem. Toto držení, kdy má hráč ruku v roztrubu vede k technice tzv. krytí, která umožňuje chromtizaci nástroje. Autorem této změny, která otevřela rohu cestu k orchestrálnímu využití, byl pravděpodobně **Antonín Josef Hampl** (Ratajová, 2012).

Kolem roku 1703 přispěli ke zdokonalení rohů bratři Leichamschneiderové z Vídně, jejich typ nástroje měl temný hlas, ale jemnější tón než původní lovecký roh z Francie (Vach, 2015).

Obr. 8: Horn von Michael Leichamschneider – 1718 (Flachs, 1994).

Pro vývoj lesního rohu je důležitým mezníkem vynález tzv. přeřadovacích kotoučů (*Krummboden*) roku 1703. Trubice se vsunovaly mezi nástroj a nátrubek, nástroj se jimi prodlužoval a tím se přeřadoval do různých tónin. Časová náročnost přeřadování pomocí kotoučů byla vyřešena kolem roku 1750 vynálezem tzv. Invenčního rohu. Ten vynalezl Antonín Josef Hampl ve spolupráci s Johanem Wernerem. Nahradili barokní přeřadovací kotouče tzv. invencí, což byl vlastně ladící cuk vsazený doprostřed nástroje. Nebylo již potřeba doladovacích nástrčků, protože cuk byl pohyblivý a dala se s ním provádět změna tóniny a drobné korekce ladění. V době vrcholného baroka se základní ladění lesního rohu ustálilo na F. Roku 1814 je na světě lesní roh se dvěma ventily a o několik let později, roku 1830 má již 3 ventily (Ratajová, 2012). Rokem 1830 považujeme vývoj lesního rohu za ukončený, jen v roce 1873 se ještě ujal zavedení čtvrtého ventilu, který zvyšuje tón o kvartu do ladění B-alto (Bezděk, 2001).

Obr. 9: Invenční roh (Ratajová, 2012).

K neopomenutelným postavám historie, spojených s loveckými nástroji, patří **Josef Johann Anger**, který založil výrobu dechových nástrojů v Kraslicích. Významným výrobcem v českých zemích byla také brněnská firma Lídler (založena r. 1892), která měla ve výrobě řadu úspěšných modelů lesních rohů opatřených tzv. strojivem, tyto rohy se nazývaly Tonwechselmaschine. Oba výrobci se dochovali až do současnosti (Vach, 2015).

3.2.2 Historické typy loveckých rohů dle dobových pramenů

Jak uvádí Berdychová (2009), byla typologie nástrojů označovaných jako horn, či cor, nebo corno v dřívější době velmi nejednoznačná, stejným názvem byly označovány různé typy nástrojů. Následující rozdělení vychází z encyklopedie z přelomu 18. a 19. století Oeconomische Encyclopädie, oder allgemeines System des Staats-Stadt-Haus und Landwirtschaft (Joseph Georg Trassler, 1787–1833).

1/ Jagd-horn

Termín jagd-horn byl spíše obecným zastřešujícím termínem pro veškeré dechové nástroje, které se používají při lovu (Berdychová, 2009).

2/ Parforce-horn

Velký lovecký roh nebo také parforní roh je největším typem loveckého rohu. Právě tento nosili pikéři zavěšený přes hlavu a rameno v průběhu parforních honů (Berdychová, 2009).

Obr. 10: Pikerský roh (Vach, 2015).

3/ Das waldhorn

Lesní roh je v encyklopedii uveden jako velikostně prostřední typ loveckého rohu. Je zmíněno jeho užívání spíše ve venkovských krčmách pro jeho líbeznější zvuk oproti trompetě (Berdychová, 2009).

4/ Das Flügelhorn

Jedná se o nejmenší z loveckých rohů. V encyklopedii se uvádí, že v českých zemích se užíval k troubení signálů a fanfár v průběhu honu. Vyskytuje se také na dobových vyobrazeních lovu, oproti tomu velký francouzský parforsní roh je zobrazován výhradně na parforsních honech, v českém prostředí však není příliš zobrazován (Berdychová, 2009).

Obr. 11: Halbmond – Flügelhorn (Flachs, 1994).

5/ Das Hiehorn

Lovecký roh zvaný špička byl používán pouze pro troubení signálů. Spletená šňůra, která tvořila ozdobu rohu se dříve užívala jako měřítko pro lovce, jak daleko od cesty smí střílet zvěř. Hiehorn se rozděluje na tři podtypy – Rüdnhorn, Mittelhorn a Jagd-Zink. Rüdnhorn byl menší rovná trubka drsného zvuku užívaná při lovu divokých prasat (Berdychová, 2009).

Obr. 12: Rüdnhorn (Flachs, 1994).

JagdZink byl nejmenší ze všech loveckých rohů a byl užíván pro výuku žáků. Mittelhorn je roh prohnutého tvaru, rozsahem tónů mezi zbylými dvěma (Berdychová, 2009).

Vedle loveckých rohů vznikl v 17. století také lovecký hoboj (*oboaea da caccia*), který se taktéž užíval pro loveckou hudbu. V období baroka se užíval také ve vážné hudbě (Berdychová, 2009).

Obr. 13: Lovecký hoboj (Berdychová, 2009).

Postupem času se obliba zvuku loveckých rohů zvyšovala, což nakonec vyústilo v jejich rovnocenné postavení s ostatními hudebními nástroji užívanými v orchestru (Berdychová, 2009).

Historické lovecké rohy najdeme v inventářích šlechtických sídel, farních kostelů či klášterů. Inventář hudebních nástrojů v Mladě Boleslavi vlastní šest rohů, které jsou samotné sice nedatované, ale vznik tohoto typu je doložen dokonce již kolem roku 1700. Je jedinečný z hlediska vysokého počtu rohů, který bývá obvyklý v inventářích až od poloviny 18. století. Taktéž inventář hraběte Arnošta Leopolda Gellhorna z Blanska datovaný do roku 1702 obsahuje několik typů rohových nástrojů a dalších loveckých potřeb. Lovecké rohy se staly běžnou součástí inventářů církevních a šlechtických v druhém desetiletí 18. století, nejčastěji v počtu 2 kusů na inventář. Oproti tomu počty notových zápisů v inventářích nekorespondují s počtem rohů, což pravděpodobně může být způsobeno vysokou mírou předávání dovednosti pouze ústně z trubače trubači (Pilková, 1984).

3.2.3 Hudební nástroje současnosti

Lovecké žesťové nástroje jsou dnes vyráběné většinou z mosazného, někdy i stříbrného plechu. Většinou jde o trubky jednou či dvojnásobně zatočené. Lovecké rohy se řadí mezi přirozené nástroje bez strojiva, nebylo na ně možné hrát celou souvislou a plnohodnotnou řadu tónů ve stupnici. To umožnilo až zavedení záklopkové soustavy (pístové mechaniky), která umožňuje hrát prakticky celou škálu tónů v přiměřeném rozsahu. Ladění nástroje je dáno základním tónem, zpravidla se užívá ladění B, F a Es (Vach, 2015).

Borlice

Borlice, nebo také lesovka, lesnička, je bezventilová trubka ladění B, dvakrát zatočená s rozšířeným roztrubem. Užívá se trumpetový typ nátrubku. Lze na ni zatroubit pět základních tónů, oproti lesnici o oktávu výše. Užívá se na honech na drobnou i spárkatou zvěř (Vach, 2015).

Obr. 14: Borlice (M.Jiracek and sons online).

Kapesní B lesovka

Nejmenší lovecký roh s více závitů a zmenšeným roztrubem, vhodný pro troubení loveckých povelů na honu (Vach, 2015).

Lovecká trubka

Lovecká trubka neboli povelka, signálka. Užívá se k troubení signálů při honech na drobnou zvěř (Vach, 2015).

Obr. 15: Trubka lovecká signální (Vše pro lov online).

Lesnice

Lesnice je bezventilová dvakrát vinutá trubka o 40 cm průměru s širokým roztrubem v ladění B či F. Užívá se hornového typu nátrubku. Dokáže zahrát sedm alikvotních tónů a ostatní tóny možného rozsahu s pomocí techniky krytí (Vach, 2015).

Obr. 16: Lesnice (M.Jiracek and sons online).

Parforsní roh

Nástroj užívaný především při slavnostních příležitostech spojených s lovem a honech na lišku na koních, jako připomínka parforsních honů. Průměr stočení je 60 cm, ladění Es, D, kombinace Es/B. Jsou oblíbené především v zahraničí (Rakousko, Francie, Německo) (Vach, 2015).

Obr. 17: Parforsní roh (Thomann online).

Lesní roh

Lesní roh je opatřen strojivem, vyrábí se v základním ladění B, F a Es, které je možné i kombinovat. Často se setkáme s nástroji dvou ladění F a B, spojenými v jednom nástroji. Pevné místo v orchestrech má již od 18.století (Vach, 2015).

Obr. 18: Lesní roh -Bb/f – alto, dvojitý lesní roh (M.Jiracek and sons online).

V České republice najdeme několik výrobců loveckých hudebních nástrojů, z nichž někteří mají tradici výroby delší než sto let. AMATI Denak, Josef Lídler s.r.o., MES Kraslice, Hudební dílna Mirošov, M.Jiracek and sons (Vach, 2015).

3.3 Osobnosti lovecké hudby

3.3.1 Osobnosti historie

Nejstarší českou loveckou skladbou pocházející z roku 1684 je *Sonata venatoria in D*, jejíž autorem je **Pavel Josef Vejvanovský** (1640-1693). Skladba byla původně složena pro trompetu (Bezděk, 2001).

Jedny z nejstarších fanfár složil také **Andres (Ondřej) Anton** (1754-1831), který pracoval jako hudebník na dvoře knížete Josefa Schwarzenberga. Známy je například soubor fanfár, v originále zvaný *Jagdfanfaren für die schwarzenbergerische Parforcejagd*. První tištěné Antonovy fanfáry vyšly v roce 1968 pod jménem Staré lovecké fanfáry (Mazan, 2015).

Přibližně ve stejné době tvořil také skladatel **Leopold Koželuh** (1747-1818), mimo jiné učitel hudby na dvoře Marie Terezie. Věnoval se skladbám užitkovým, ale také symfoniím, kantátám, baletům a oratoriím (Mazan, 2015). Z jeho skladeb uveďme *La Chasse* pro cembalo, klavírní kompizici *La chasse du Renar* (Lov na lišku) či *La chasse au sanglier* (Hon na černou). Pro nejvyššího císařského komořího Jana Rudolfa hraběte Černína z Chudenic zkomponoval dvanáct tříhlasých loveckých fanfár, tzv. *Černínské fanfáry* (Vach, 2015).

Ve století devatenáctém tvořil známý komponista **Jan Bedřich Kittl** (1809-1868). Z lovecké hudby je zajímavá jeho *Lovecká symfonie*. Její první část pro trubku nese název *Výzva k lovu* a jeho počátek, následuje lovecká píseň v podání lesních rohů, třetí část nese název *Hodokvas* a vyjadřuje atmosféru v družině lovců. Skladatel se inspiroval nejen dojmy z lovu, ale i lesním prostředím jako takovým (Vach, 2015).

Jeho současníkem byl také jeden z našich nejvýznamnějších skladatelů **Bedřich Smetana** (1824-1884). I v jeho instrumentálních dílech najdeme motivy z přírody a lovu, například symfonická báseň *Z českých luhů a hájů* či *Lovecká věta* pro čtyři lesní rohy (Vach, 2015).

Počátky lovecké hudby v Čechách jsou spojeny především s osobností hraběte **Františka Antonína Šporka**, o kterém jsme hovořili již výše v kapitole Počátky lovecké hudby v českých zemích.

Další zásadní postavou pro českou loveckou hudbu byl **prof. Ing. Antonín Dyk** (1871-1952). Narodil se v myslivně Harabaska v okrese Stříbro. Od roku 1920 působil na Vysoké škole zemědělské v Brně jako profesor ochrany lesů a myslivosti. V letech 1935 až 1937 byl děkanem a rektorem Vysoké školy v Brně. Roku 1927 byl zvolen předsedou ČMMJ, funkci vykonával až do r. 1941. Vydal řadu publikací např. knihy o bažantnictví, hodnocení loveckých trofejí spárkaté zvěře, rybářství atd. Byl také vynikajícím hudebníkem a autorem loveckých signálů používaných dodnes. Zemřel roku 1952 v Brně (Jihočeští trubači, 2020).

3.3.2 Osobnosti současnosti

Za posledních třicet let, i díky členům Loveckého tria, trubačským školám i díky řadě dalších nadšenců z řad profesionálních hudebníků došlo k obrodě lovecké hudby v ČR. Postupem času vzniklo mnoho trubačských souborů, zabývajících se loveckou hudbou, jejichž výčet by vydal na další práci. Proto zde jmenuji Lovecké trio Praha, které můžeme označit za jakési obroditele lovecké hudby u nás. Nebýt tohoto seskupení, lovecká hudba by možná v 21. století upadla v zapomnění. Jako další představím Trubače OMS Přerov, kteří jsou nejstarším trubačským seskupením na Moravě.

Lovecké trio Praha

Toto seskupení vzniklo z podnětu Jana Limy a Antonína Vacka v září 1980. Zakládajícími členy byli **Josef Selement** (1926-2003) a **JUDr. Petr Vacek** (*1959). Později byl osloven Jan Karas, který však brzy členství v souboru ukončil. Na jeho místo přichází **Mgr. Petr Duda** (*1963) a jako poslední **MgA. Tomáš Kirschner** (*1969). Všichni členové Loveckého tria komponují či komponovali loveckou hudbu. Josef Selement se věnoval především hře na borlici a lesnici. Ostatní hráči souboru se zaměřují na hru na lesnice a invenční rohy (Redakce časopisu Myslivost, 2000).

Josef Selement

Josef Selement se narodil v obci Solivar u Prešova do hudební rodiny. Hudbě zasvětil celý život, nejdříve hrál na trumpetu v dechovce, stal se také vojenským trubačem. Později začal troubit na borlici a stal se vynikajícím trubačem lovecké hudby. Ač se na lesní a lovecký roh začal učit až v pozdějším věku, ovládl postupně starou techniku „krytí“ a stal se v ní nedostižný. Ve spolupráci s Petrem Vackem se věnoval komponování loveckých skladeb, je autorem desítek fanfár. Ty jsou rozebrány níže v kapitole Loveckých skladeb. Celý život také zasvětil výchově mladých trubačů a myslivecké mládeže. Zemřel v roce 2003 v den svých 77. narozenin. Jeho jméno nese Trubačská škola, kterou založil Petr Duda (Vacek, 2003).

Z koncertní tvorby Josefa Selementa uvedme *Soubor hubertských písní a znělek*. Zahrnul zde skladby O. Antona, J.L. Koželuha a staré francouzské písně. Z jeho tvorby zde najdeme skladby *Rodnému kraji*, *Polovnická zvůčka* či *Myslivecká znělka*. Zásadním počinem je spoluautorství na skladbách *Hubertská mše B dur* (1991) a *Hubertská mše Es dur* (1995), které opatřil z větší části textem. Dále je nutno jmenovat *Znělku Klubu trubačů a Konopištské halali* (Garláthy, 2013).

JUDr. Petr Vacek

Pochází z malé vesničky Jílovice v jižních Čechách. Hru na lesní roh studoval již od třetí třídy v LŠU v Borovanech a Českých Budějovicích. Ve studiu lesního rohu pokračoval na Pražské konzervatoři ve třídě Bedřicha Tylšara a současně také studoval skladbu ve třídě Ilji Hurníka. V roce 1984 úspěšně dokončil studium práv a dnes provozuje právnickou praxi. Hudbě se však věnuje i nadále. Roku 1980 spolu s Josefem Selementem založil Lovecké trio Praha. Spoluzakládal také Klub trubačů v roce 1991 a Letní kurz trubačů. Komponuje, upravuje skladby pro lovecké rohy, věnuje se pedagogické činnosti v oblasti myslivecké hudby. S loveckým triem se účastnil mezinárodních soutěží trubačů, v posledních letech se jich účastní také jako porotce (Mlázovská, 2015).

Z pera JUDr. Petra Vacka vznikla již výše uvedená *Hubertská mše B dur* (1991) a *Hubertská mše Es dur* (1995). V roce 2009 zkomponoval *Hranickou hubertskou mši B dur*, určenou pro zpěv, borlici a dvě lesnice. Otextoval ji Vladimír Vyhlídal. Z bohatého portfolia koncertních skladeb uvedme dále: *Lovecká suita* pro tři lesnice in B. Tato suita má šest částí, kde je použita technika krytí a některé části vyžadují virtuosní techniku hry na lesnici rozsahově i interpretačně. Soubor skladeb *Myslivecké pasování* pro tři lovecké rohy, borlici a zpěv, *Uvítání na Kladské, Tuš, Akademické fanfáry* věnované trubačům z Mendelovy univerzity v Brně, *Kejkolské fanfáry, Jelení symfonie, Cepské fanfáry, Kouzlo chrámu, Křtinské vytrubování, Mezinárodní akademická fanfára, Pochod – kánon, Slavnostní pochod – francouzský*. Všechny tyto skladby jsou pro nástroje v ladění B. V ladění Es zkomponoval například skladby *Rozloučení, Vzpomínka* či *St. Hubert* (Garláthy, 2013).

Spolu s Petrem Šeplavým zkomponoval skladby pro pasování na lovce – *Myslivecké pasování pro tři lesnice, borlici a zpěv*.

Mgr. Petr Duda

Vyrůstal v Praze a v dětství se věnoval zpěvu v Kühnově dětském sboru. V 11 letech začal hrát na lesní roh v LŠU. Poté se dostal do třídy Aloise Čočka, který ho připravil k přijímacím zkouškám a následně ho vedl při studiu na Pražské konzervatoři i HAMU. Již v době studií na konzervatoři se Petr Duda stal hornistou v orchestru Smetanova divadla (dnes Státní opera Praha), později i v Symfonickém orchestru hl. m. Prahy FOK a v roce 2000 zakotvil v hornové skupině České filharmonie. Petr Duda se v oblasti lovecké hudby příležitostně věnuje kompozici, ale především pedagogické činnosti (Mlázovská, 2015). Je zakladatelem Trubačské školy Josefa Selementa (Garláthy, 2013). Složil několik spíše instruktivních skladbiček, např. *Lovecká suita pro začátečníky* a velmi oblíbenou skladbičku *Zajíc*. Dále *Pochod pro Terezku*, *Pochod pro Ondru*, *Chlumeckou fanfáru*, *Ptačí suitu*. Pro lesnice in Es složil *Mazurku a S veselou*. Upravil také staré francouzské fanfáry pro lesnice in Es pro jeden až šest hlasů (Garláthy, 2013).

MgA. Tomáš Kirschner

Tomáš Kirschner je rodák z Prahy. Navštěvoval LŠU a následně konzervatoř ve třídě Aloise Čočka. V době studií hrál v orchestru Smetanova divadla. Ve studiích pokračoval na HAMU ve třídě Zdeňka Tylšara, kterou úspěšně absolvoval. Od roku 1989 hraje v Symfonickém orchestru hl. m. Prahy FOK. Úspěšně aranžuje, mj. spolupracoval jako aranžér a hornista s populární skupinou MIG 21. Také je činný jako skladatel a spolupracuje s firmou Josef Lidl spol. s.r.o., kde se podílel na vývoji např. lesnice in ES-model LHR 291 "Thomas" nebo dětských nástrojů in F (Mlázovská, 2015). Je autorem publikace **Začínáme**-učebnice hry na lesnici a borlici pro samouky.

Pro každoroční výstavu myslivosti pořádanou v Lysé nad Labem složil stejnojmennou fanfáru *Natura Viva*. *Konopištské fanfáry* pro tři lesní rohy, *Společnou intrádu*, která je zvláštní svým obsazením 2 borlic, 3 lesnic in B a 3 lesnic in Es. Významný je soubor *5 skladeb*, interpretačně velmi náročná *Panská suita* pro tři lesnice in Es. Neobvyklý je cyklus duet pro dvě lesnice in B *Týden* (Garláthy, 2013).

Trubači OMS Přerov

Soubor Trubači OMS Přerov založili v roce 1994 Vladimír Sekera, Pavel Mikeš (borlice), Ivo Mužný a Libor Nevtípil (lesnice). Soubor byl založen účelově pro účast na Národní soutěži v Mariánských Lázních téhož roku. V dalších letech se obsazení souboru postupně rozšiřovalo, například pro účast na mezinárodních soutěžích a zase naopak někteří hráči, například z pracovních důvodů, svoji činnost ukončili. Členy souboru, kromě jeho zakladatelů, byli také Eva Pavelková, Lenka Kašparová, Arnošt Buček, Barbora Bučková, Jana Adámková, Petra Zaoralová (Sekera, 2020).

Vydali dvě CD lovecké hudby, první „Cesty a osudy loveckého rohu“ bylo přílohou stejnojmenné knihy Františka Bezděka a druhé s názvem „Lovecká hudby u nás i za hranicemi“ (Trubači OMS Přerov, 2020).

V současné době soubor působí jako sedmičlenný: Vladimír Sekera (vedoucí souboru), Ján Garláthy (umělecký vedoucí), Irena Oršulíková, Petr Macko, Eva Macková, Markéta Holbová a Kristýna Kočtářová (Sekera, 2020).

Trubači OMS Přerov účinkují na národních a mezinárodních soutěžích mysliveckých trubačů, koncertech lovecké hudby, Hubertských dnech a slavnostech, honech a zkouškách loveckých psů. Hrají také na mysliveckých svatbách, nebo při smutečních příležitostech. Součástí jejich činnosti jsou ukázkové semináře lovecké hudby pro výuku adeptů myslivosti a troubení při slavnostním ukončení jejich kurzů. Pravidelně účinkují na Hubertských mších na mnoha místech Čech i Moravy. Při těchto, ale i jiných vystoupeních úzce spolupracují s chrámovým sborem Chorus Odry, pod vedením Martina Jakubíka, Chrámovým dětským sborem ze Švábenic pod vedením Vladimíry Hrozové, mužským pěveckým sborem Vox Vini z Dolních Bojanovic se sbormistryní Světlanou Přibilovou, nebo Sbohem Antonína Tučapského a sborem Svatopluk s dirigentem Filipem Mackem (Sekera, 2020).

Umělecký vedoucí souboru **MgA. Ján Garláthy** zkomponoval skladby *Mateník*, *Symfonická fanfára* či *Znělku ČZU* (Mlázovská, 2015).

3.4 Lovecké skladby

Lovecké skladby se vyvinuly ze signálů a fanfár. Přesné vymezení těchto pojmů v literatuře nenajdeme, můžeme však říci, že signály měly ráz spíše válečný a lovecký, kdežto fanfáry zněly především při slavnostech, ceremoniálech. Signál byl dříve tvořen jediným typem tónu, fanfáry užívají květnaté melodiky a také více nástrojů najednou (Mazan, 2015). Jak již bylo uvedeno výše, jedním z nejstarších dochovaných písemných dokumentů o loveckých signálech je francouzský spis *Pokladnice lovu (Le Trésor de Vénerie)* z roku 1394 (Berdychová, 2009). Přelomovým historickým dílem pak byla tvorba fanfár **M.A Dampiera**, které značily určitý druh zvěře či jeho velikost (Mazan, 2015).

3.4.1 Lovecké skladby v myslivecké praxi

3.4.1.1 Vývoj signálů pro praxi v českých zemích

Myslivecké povely a fanfáry se měnily s vývojem způsobu lovu. Vliv mělo i působení našich myslivců v cizích zemích, či naopak služba cizinců na českých panstvích (Vach, 2015). **J.L. Koželuh** v roce 1791 zkomponoval soubor fanfár pro hony na loveckém zámečku v Jemčině. Skladatel **Ondřej Anton** (1754–1817) zkomponoval tři soubory loveckých fanfár: *Jagdfanfaren für schwarzenbergerische Parforcejagd* (roku 1794 pro hon na Hluboké, *Jagdfanfaren für schwarzenbergerische Wasserjagd* (roku 1802 pro vodní hon) a *Jagdfanfaren für schwarzenbergerische gesperte Jagd* (pro blokový, či lečový hon). Z těchto suit se dnes hrává několik slavnostnějších fanfár v mnoha vícehlasých úpravách. Jednotlivé upozorňující signály se již nehrají (Garláthy, 2013).

Později se na lovu hrávaly skladby Leopolda Eugena Měchury (1804–1870) a Albína Maška (1804–1878) (Garláthy, 2013).

Často se stávalo, že na jednotlivých panstvích se užívalo rozdílných povelů, což přinášelo zmatek pro lovecké hosty. Adolf Elšnic z Písku na tento neutěšený stav zareagoval a již v roce 1884 zkomponoval povely, signály a fanfáry, které byly

publikovány v mysliveckém kalendáři, ale až o 11 let později. Jeho snaha o sjednocení se však minula účinkem. Další neúspěšný pokus učinili v roce 1934 **J.V. Rozmara a Ludvík Doležal** vydáním příručky *Troubení loveckých fanfár a povelů* (Vach, 2015).

Přelom přichází až s **prof. Ing. Antonínem Dykem**, když roku 1936 zkomponoval „*Signály pro lesnici B*“. Jsou pokládány za závazné a vybrané skladby pod názvem „*Dykovo desatero*“ byly uznány za oficiální signály ČMMJ (Kovařík, 1993).

Profesor Dyk sjednotil lovecké signály na základě českých mysliveckých zvyklostí, notové provedení je doplněno slovním, často rýmovaným doprovodem, který vyjadřuje význam skladby a velmi dobře se pamatuje (Vach, 2015). Roku 1947 pak vydává rozšířené *Lovecké signály pro lesnici B* a slavnostní *Fanfáry pro lesní rohy F* (Mlázovská, 2015).

Lovecké signály pro lesnici B obsahují:

- *Lovecké signály, návěští a povelů* – návěští se troubí k upoutání pozornosti účastníků (například skladba *Pozor si dej*). Mezi signály patří například *Počátek honu*, *Velká přestávka*, *Počátek leče*. Příkladem povelů je skladba *Postupovat rychleji!* či *Zastavit!*
- *Pozdravy* – *Lovu zdar!*, součástí jsou i fanfáry a *Loučení*
- *Výřady a vytrubování úlovků* – troubí se na počest ulovené zvěře. Dyk uvádí hlaholy pro jelena, srnce, daňka, muflona, kamzíka, černou zvěř, tetřeva, bažanta, pernatou zvěř a škodnou. Univerzálním hlaholem troubeným nejen při výřadu je *Halali*.
- *Pochody*

(Hart, 2017; Kovařík, 1993)

Z novodobé tvorby se na honech hrají také skladby **Josefa Selementa** (1926-2003), zakládajícího člena Loveckého tria Praha. Soubor skladeb pod názvem *Úlovky* – skladby k počtě ulovené zvěře. *Úlovky* byly uznány ČMMJ v roce 1993 za oficiální hlaholy (Garláthy, 2013).

3.4.1.2 Lovecká hudba v současné myslivecké praxi ČR

V současné myslivecké praxi se nejčastěji na honech užívá borlice a také větší lesnice, obojí v ladění B. Trubači jako jediní při troubení hlaholů nesmekají pokrývku hlavy. Taktéž dámy podle společenské etikety smekat nemusí. Klobouk se nesmeká u signálů troubených v leči, u *Velké přestávky* a *Konce přestávky* (Hart, 2017; Kovařík, 1993).

Jak je již uvedeno výše, v myslivecké praxi, to znamená při lovech, honech či jiných mysliveckých akcích užíváme ***Lovecké signály pro lesnici B*** prof. Ing. A. Dyka, případně také *Úlovky* J. Selementa. Do základní znalosti patří především deset vybraných skladeb – tzv. ***Dykovo desatero***.

Do trubačského desatera byly vybrány skladby:

1. *Slavnostní fanfára*
2. *Pozdravy: Lovu zdar, Lesu a lovu zdar*
3. *Návěští: Pozor, Pozor si dej*
4. *Vítání*
5. *Začátek honu*
6. *Signály v leči: Začátek leče, Odpověď, Konec leče*
7. *Přestávka*
8. *Konec přestávky*
9. *Konec honu*
10. *Halali*

(Dyk a Vacek, 2003)

Při honu začínáme před nástupem signálem *Svolávání všech*, po nástupu se troubí *Všeobecné vítání*. Po uvítání a vydání pokynů *Lovu zdar* a *Počátek honu*. Při zahájení leče hrajeme *Počátek leče*, v jejím průběhu můžeme užít různých povelů (*Postupovat pomaleji, Zastavit..*), při ukončení hrajeme *Konec leče*. Přestávka k občerstvení se oznámí signálem *Velká přestávka* a její ukončení skladbou *Konec přestávky*. Před výřadem je možno troubit *Svolávání všech*. Po nástupu se zatroubí *Lovu zdar*, dále je možno zahrát hlahol příslušného druhu ulovené zvěře, či univerzální

hlahol *Halali*, kterým uctíme všechnu zvěř. K ukončení se troubí *Konec honu* (Hart, 2017).

U honu na černou zvěř, při výřadu, by se po předání úlomků místo *Halali* měl troubit *Hlahol černé zvěře*, popřípadě *Hlahol škodné zvěře* (Hart, 2017).

U ceremoniálu Přijímání mezi myslivce se na začátek troubí skladba *Pozor! Pozor si dej!*. Následně přistoupí ke stolku myslivec, který provádí přijímání a uchazeč. Poté se troubí *Lovu zdar*, po ceremoniálu se zahraje skladba *Halali* a nakonec *Lovu zdar* (Hart, 2017).

Při pasování na lovce zahajujeme ceremoniál skladbou *Lovu zdar*, po pasování zazní *Hlahol příslušného druhu zvěře* a *Halali* (Hart, 2017). Můžeme také užít skladeb Petra Vacka (Myslivecké pasování pro tři lesnice, borlici a zpěv).

Vyjma Slovenska se v zahraničí nevyužívá techniky krytí. Také tím je určen odlišný charakter skladeb od ČR (Garláthy, 2013).

3.4.1.3 Lovecké signály Francie

Francie je kolébkou lovecké hudby Evropy. Ještě dnes většina repertoáru pro lovecké rohy pochází přímo z velkých francouzských královských lovů 18. století. V základním repertoáru najdeme celou řadu fanfár identifikujících lovené zvíře (une fanfare par animal), nebo popisující hlavní fáze lovu. Fanfáry musí jezdec cválající na koni zvládat sám, proto jsou často velmi krátké. Lovecký repertoár má stanovené hudební fráze, z nichž každá má přesný význam, což umožňuje celé skupině lovců a hostům sledovat postup lovu, i když se někdy lovci ztratí z přímého dohledu (Veneurs de Ste Marie-Madeleine, 2020). Zásadní osobností francouzské lovecké hudby, které jsme se věnovali již v kapitole o historii, je Marc-Antoine Dampierre, který vytvořil jedny z prvních fanfár. Dnes francouzská lovecká hudba čítá na 6000 fanfár.

Lovecká hudba se rozděluje do třech hlavních skupin.

- *La vénerie* – lovecké skladby, kde fanfáry korespondují s druhem lovené zvěře, či odpovídají loveckým okolnostem
 - *Les fanfares d'animaux* – zvířecí fanfáry, umožňují poznat, které zvíře je loveno
 - *Les fanfares de circonstances* – situační fanfáry, označující průběh lovu
 - *Les fanfares de maîtres et d'équipages* – fanfáry k poctám lovců
 - *Les Fanfares de lieu-dit ou de forêts* – lokální či lesní fanfáry
- *Les fantaisies*-fantazie, užívají se k poctám konkrétních osob či ke speciálním událostem (koncerty, mše sv.Huberta)
- *La trompe liturgique.* – Liturgická hudba (Neu, 2018).

Obr. 19: Ukázka francouzské fanfáry-Le Renard (liška) (Veneurs de Ste Marie-Madeleine, 2020).

Lovecký roh užívaný v dnešní době na lovech ve Francii je správně nazýván *La trompe de chasse*. *Le cor de chasse* dnes není používán na lovu, jedná se o instrument orchestrální hudby (k odlišení názvu došlo na konci 18.století). *La trompe de chasse* je laděn v D dur, délky 4.545 metru a je primárně určen pro parforsní lov. V dnešní době používají typ *La d'Orléans* (užívá se v nezměněné podobě od roku 1814) s 3.5násobným vinutím. Lovecké fanfáry se hrají především v 6/8 taktu (Neu, 2018).

Roku 2015 ministerstvo kultury Francie uznalo umění trubačů jako nehmotné kulturní dědictví. Většina trubačů se sdružuje ve *Fédération Internationale des Trompes de France (FITF)*. Totožné lovecké signály se užívají také v zemích Beneluxu (Ministere de la culture, 2014).

Obr. 20: Koncertní hudba Francie (FRTM, 2019).

Zajímavostí francouzské koncertní lovecké hudby je hra zády k publiku. Na obrázku je k vidění typické držení rohu (FRTM, 2019).

3.4.1.4 Lovecké signály Německa a ostatních německy mluvících zemí

Německé signály se užívají i v ostatních německy mluvících zemích (Rakousko, Švýcarsko). Tyto signály není příliš obvyklé v dnešní myslivecké praxi i zpívat, tak jako u nás. Nejčastěji používají v praxi borlice, v němčině označovaná jako Plesshorn, dále pak lesnice (das B-Parforcehorn). V některých částech Německa a Rakouska je stále užíván tzv. parforsní roh v ladění D, především pro slavnostní příležitosti.

Německé lovecké signály je možno rozdělit do tří skupin (Neu, 2018; Deutsche Jagd(horn)signale online, 2010).

Allgemeine Signale – obecné signály

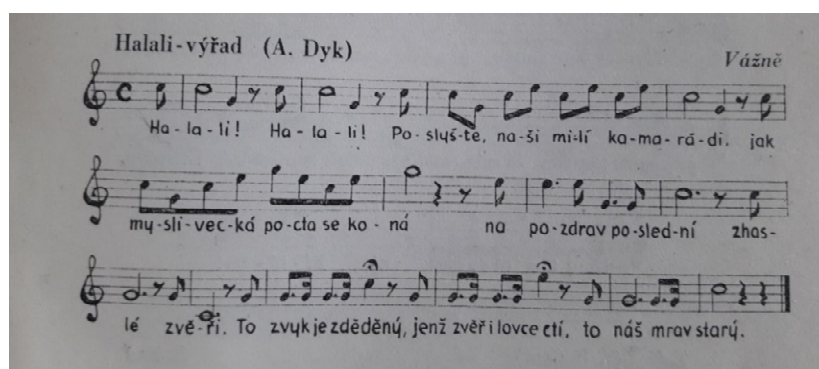
Do této skupiny patří signály: Das hohe Wecken (budíček), Begrüßung (pozdrav), Zum Essen (k jídlu, oznámení přestávky), Jagd vorbei (ukončení honu), Blattschlagen (pasování na lovce) (Neu, 2018; Deutsche Jagd(horn)signale online, 2010).

Jagdleitsignale – lovecké naváděcí signály

Slouží ke koordinaci lovců mezi sebou a lovců s honci. Zahrnují pozdrav na začátku a na konec lovu, Halali, varovné signály, volání o pomoc, jakož i pokyny, jak by se lovci a honci měli chovat (Neu, 2018; Deutsche Jagd(horn)signale online, 2010). Halali se liší od skladby užívané v českých zemích.

Nejdůležitější jsou dva signály, *Hahn in Ruh* – signál k zastavení střelby a okamžitému odložení zbraní a *Das Ganze* – lovci mohou nabít zbraně a započít střelbu, taktéž honci začnou pracovat (Neu, 2018; Deutsche Jagd(horn)signale online, 2010).

Porovnání českého a německého Halali.

Halali-výřad (A. Dyk) Vážně

Ha-la-li! Ha-la-li! Po-sluš-te, na-ši mi-lí ka-ma-rá-di. jak
my-slí-vec-ká po-cí-ta se ko-ná na po-zdrav po-sled-ní zhas-
lé zvě-ři. To zvyk je zdědě-ný, jenž zvě-ři lovce ctí, to náš mrav starý.

Obr. 21: Halali-A.Dyk (Vach a Kovařík, 1973).

Wir grü-Ben das e-de-le Waid-werk, wir
grü-Ben das e-de-le Waid-werk, wir grü-Ben das e-de-le
Halali Waid-werk mit Hor-ri dol.

Obr. 22: Německé Halali (Deutsche jagdhornsignale online, 2020).

Totsignale – pocta ulovené zvěři

Troubí se po honu jako poslední pocta ze strany lovců. Rozdělují se na dvě skupiny, dle typu ulovené zvěře – hochwild a niederwild. Troubí se buď na borlici nebo parforní roh (Neu, 2018; Deutsche Jagd(horn)signale online, 2010).

K Hochwildsignale patří *Wisent tot* (smrt zubra), *Bär tot* (medvěd), *Elch tot* (los), *Hirsch tot* (jelen), *Damhirsch tot* (daněk), *Muffel tot* (muflon), *Gams tot* (kamzík), *Sau tot* (prase divoké) (Neu, 2018; Deutsche Jagd(horn)signale online, 2010).

K Niederwildsignale patří *Reh tot* (srnčí zvěř), *Fuchs tot* (liška), *Hase tot* (zajíc), *Kaninchen tot* (králík divoký), *Flugwild tot* (pernatá zvěř), *Raubwild tot* (škodná) (Neu, 2018; Deutsche Jagd(horn)signale online, 2010).

Notové zápisy německých loveckých signálů jsou uvedeny v příloze č.2. Odkaz k poslechu signálů je uveden v příloze č.3.

3.4.1.5 Polské lovecké signály

Polská myslivecká hudba se dělí na tři kategorie – hudbu uměleckou, zvláštní hudbu složenou na počest sv. Huberta a lovecké signály. Informace o používání loveckých signálů již na přelomu 16. a 17. století obsahuje publikace *Myślistwo z ogary* Jana Ostroga. O rozvoj polského loveckého troubení se zasloužil pszczyński kníže Jan Henryk XI., jenž se podílel na vzniku nových loveckých signálů a hlaholů a vylepšení loveckého rohu, známého později pod názvem róg Pless. K systematizaci loveckých signálů užívaných v Polsku a Německu přispěl Reinhold Stief. Nástroje užívané k troubení se v polštině obecně nazývají rogi myśliwskie, jednotlivé typy se neliší od těch užívaných v ČR (Dědová 2018).

Velkou roli při organizaci lovu mají lovecké signály schválené Vrchní loveckou radou PZŁ (Polski Związek Łowiecki) v r. 1986 (Rybak, 2008). Ačkoli má tato tradice v Polsku rovněž bohatou historii, do nedávna to byl nejvíce zanedbávaný lovecký zvyk. Zlepšení přichází po roce 1995, kdy je založen *Klub sygnalistów myśliwskich* (Klub loveckých trubačů) (Bernard, 2009).

Celkem 30 signálů užívaných na lovech je rozděleno do skupin dle jejich využití. První skupina se užívá k oznámení slavnostního okamžiku na lovu, sem patří například *Darz bór*, *Pasowanie myśliwskie*, *Powitanie*, *Pozegnanie*. Druhou skupinu tvoří signály a povely užívané k dorozumívání mezi myslivci, vedení lovu a vydávání doporučení. Sem zařazujeme signály *Naganka naprzód*, *Zakaz strzału w miot*, *Rozładuj broń*, *Zbiórka myśliwych aj*. Poslední skupinou jsou hlaholy k počtě ulovené zvěře-*Jeleń na rozkładzie*, *Dzik na rozkładzie*, *Pióro na rozkładzie* atd. (Dědová 2018).

Zde uvádím všech třicet signálů užívaných v praxi.

1. *Pobudka* (budíček) 2. *Powitanie* (vítejte) 3. *Apel na łowy* (výzva k lovu) 4. *Naganka naprzód* (honci vpřed) 5. *Zakaz strzału w miot* (zákaz střelby v leči) 6. *Rozładuj broń* (vybij zbraň) 7. *Zbiórka myśliwych* (shromáždění lovců) 8. *Stój* 9. *Całość* 10. *Posilek* (přestávka k jídlu) 11. *Pasowanie myśliwskie* (pasování) 12. *Koniec polowania* (konec lovu) 13. *Król polowania* (král honu) 14. *Darz Bór* (lovu zdar) 15. *Żubr na rozkładzie* 16. *Niedźwiedź na rozkładzie* (medvěd) 17. *Wilk lub ryś na rozkładzie* (vlk či rys)

18. *Łoś na rozkładzie* (los) 19. *Jeleń na rozkładzie* 20. *Daniel na rozkładzie* (daněk)
21. *Sarna na rozkładzie* (srnčí) 22. *Muflon na rozkładzie* 23. *Kozica na rozkładzie*
(kamzík) 24. *Dzik na rozkładzie* (černá zvěř) 25. *Lis na rozkładzie* (liška) 26. *Jenot na*
rozkładzie (mýval) 27. *Drapieżnik na rozkładzie* (dravec) 28. *Zajac na rozkładzie*
(zajíc) 29. *Królik na rozkładzie* (králík) 30. *Pióro na rozkładzie* (zvěř pernatá) (Polski
Związek Łowiecki, 2020).

Notové zápisy polských loveckých signálů jsou uvedeny v příloze č.4. Odkaz
k poslechu signálů je uveden v příloze č.5.

3.4.1.6 Lovecké signály na Slovensku

Slovenské myslivecké signály (*Slovenské poľovnícke signály*) zkomponoval **Tibor Andrašovan** a otextoval **Pavel Poruban** roku 1970. Klub trubačů je vydal v jednohlasé i vícehlasé verzi. Slovenský poľovnícky zväz je schválil jako národní signály. *Slovenské poľovnícke signály* obsahují deset skladeb - *Pozor!*, *Uvítanie*, *Slávnostné lesnice*, *Začiatok činnosti*, *Koniec činnosti*, *Prestávka*, *Koniec prestávky*, *Honci do kruhu*, *Výrad* a *Lovu zdar!* (Klub trubačov Slovenskej republiky, 2017).

Pro oznámení nástupu všech účastníků honu se používá signál *Pozor*, když jsou všichni nastoupeni zahraje se *Uvítání*. Stejně jako u nás se nejdříve skladba zahraje, následně zazpívá a poté znovu zahraje. Po slovním přivítání účastníků se troubí *Slávnostné lesnice*, v terénu se poté zahraje *Začátek činnosti*. Na ohlášení pauzy je možné zahrát *Přestávku*, *Konec přestávky*. Na honech na zajíce zazní signál *Honci do kruhu* ve chvíli, kdy jsou lovci na dostřel seřazení do kruhu, vyjadřuje, že střílet se smí jen ven z kruhu. K počtě zvěři se zahraje *Výrad*, končí se signálem *Lovu zdar!* (Klub trubačov Slovenskej republiky, 2017).

K ceremoniálu pasování lovce zvěře vytvořili skladby **Marian Číž a Jakub Badrna** (v publikaci *Poľovnícke pasovanie*). Součástí ceremoniálu jsou skladby *Začiatok pasovania*, *Výzva*, *Pozor*, *Pasovací úder 1*, *Poľovnícky sľub*, *Gratulácia a Pochod k odchodu lovca* (Klub trubačov Slovenskej republiky, 2017).

Pro počtu zvěři slouží skladby sjednocené v publikaci *Úlovky*, které zkomponovala pětice autorů – **Edmund Hatiar, Josef Martiš, Michal Olos, Bohuslav Smutný a Lukáš Balucha**. Najdeme zde celkem 30 skladeb, například *Halali*, *Jeleň*, *Jelenica*, *Srnec*, *Daniel*, *Diviak*, *Kamzík* a další (Klub trubačov Slovenskej republiky, 2017).

Odkaz k poslechu signálů je uveden v příloze č.6.

3.4.1.7 Lovecké signály Velké Británie

Použití loveckého rohu je nedílnou součástí lovu lišek, ale signály jsou v zásadě stejné i pro lov zajíců, jelenů a norků. Lovec používá signály ke komunikaci se psy a ostatními lovci, aby oznámil, co je požadováno, či k označení toho co se právě děje. Lovecký roh používá normálně pouze lovec, ale mohou ho nosit i lovcovi asistenti, označovaní jako „whippers-in“, a použít ho ve výjimečných případech ke komunikaci se psy (Huntingact, 2008).

Ve Velké Británii rozdělují signály na tři typy. „*Signal calls*“ jsou jednoduché tóny užívané k sdělení rutinních signálů od lovce k psům a zbylému osazenstvu. „*Disappointed*“ nebo také „*sad calls*“ jsou delší skladby užívané například pokud se liška ztratí v noře, či „going home“ označující konec loveckého dne. „*Doubled calls*“ se užívají ve vzrušujících chvílích a k povzbuzení, jako protiklad „sad calls“ (Huntingact, 2008).

Níže jsou uvedené některé běžně užívané signály, v závorce je uvedeno, do které ze tří kategorií patří (Huntingact, 2008).

Moving off („signal“)

Signál se někdy užívá na začátku loveckého dne, jde o rychle troubený dvojitý signál (Huntingact, 2008).

Drawing (signal nebo doubled)

„Drawing“ znamená hledání lišky psy. Roh může být použit opatrně lovcem zatímco psi prozkoumávají terén (Huntingact, 2008).

Calling hounds out of a blank covert (disappointed)

Jedná se o dlouhý signál, který může být několikrát opakován. Používá se k odvolání hledajících psů od místa, kde liška není. Taktéž se užívá k přivolání psů a jejich shromáždění na jednom místě (Huntingact, 2008).

Doubling the horn (doubled group)

Doubling the horn značí sérii krátkých rychlých tónů. Jedná se o signál, který psy povzbuzuje k zrychlení při pronásledování ve chvíli, kdy je liška vyrušena a utíká.

Taktéž pokud byla liška viděna lovcem zabíhat například do kukuřičného pole, signál psům značí, že se mají rychle shromáždit a lišku pronásledovat (Huntingact, 2008).

Blowing away (doubled group)

Blowing away je podobný předchozímu doubling the horn, ale přesto rozdílný. Jde to o sérii krátkých, pulzujících dvojitých tónů, které se troubí lovcem pokud liška opustila svůj úkryt a utíká na volné prostranství a lov pokračuje. Taktéž je signálem pro jezdce na koních k cvalu v závěsu za loveckými psy (Huntingact, 2008).

Stopping hounds (disappointed)

Jedná se o dlouhá a opakovaný tón. Troubí se k zastavení psů, pokud loví jiný kus zvěře, než který byl k lovu vybrán. Pokud však není smečka honičů extrémně dobře vycvičená k uposlechnutí toho povelu, bývá těžké je zastavit jen pomocí trubení, proto bývá doplňováno práskáním bičem a ústním povellem (Huntingact, 2008).

Calling the whipper-in (signal)

Whipper – in je označení pro asistenta lovce, který přivádí honiče, kteří se odloučili od smečky, a bloudí, zpět. Slouží tedy k přivolání tohoto asistenta, má i pozměněné varianty k přivolání i osob jiných funkcí. Troubí se rychlý tón následovaný rychlých zdvojeným tónem (jako: jedna, dvě-tři) (Huntingact, 2008).

Gone to ground (disappointed)

Tento mírně smutný, dlouhý a chvějící signál při lovu opakuje třikrát v případě, že liška unikla honičům a ukryla se v podzemí. Může zahrnovat tzv. tremelo, které je vytvářeno vibrováním náustku proti rtům (Huntingact, 2008).

The kill (sad)

Jak už název napovídá, „the kill“, neboli „zabití“ troubí lovec ve chvíli, kdy honiči chytí a usmrtí jejich kořist, jako signál k pográtování k jejich dobré práci. Jedná se o prodloužený, rozechvělý signál troubený jako tremelo (Huntingact, 2008).

Blowing for home (disappointed)

Troubí se na konci loveckého dne, jde o dlouhý, truchlivý signál. Historicky byl tento signál ještě speciálně rozšířen, často extravagantním způsobem, pro potřebu ukončení posledního honu lovecké sezóny (Huntingact, 2008).

Blowing for the pack

Tento signál se užívá speciálně u lovu jelenů. Jde o signál od lovce k jeho asistentovi (whipper – in), že skupina psů právě oddělila od stáda jelena, který je určen k lovu a je hnán do honitby. Jde o dlouhý signál troubený v kombinaci s viditelným signálem – bílým kapesníkem, který je držen ve vzduchu (Huntingact, 2008).

Odkaz k poslechu jednotlivých signálů je uveden v příloze č.7.

Obr. 23: Fox hunting horn (Nico Morgan media, 2010).

3.5 Výuka trubačů

3.5.1 Klub trubačů ČMMJ

Byl založen v roce 1991 u příležitosti konání Národní soutěže mysliveckých trubačů v Písku. Hlavním posláním klubu je šíření a provozování lovecké hudby, působení na růst odborné úrovně svých členů a udržování mysliveckých tradic. Klub organizuje národní a mezinárodní soutěže mysliveckých trubačů v České republice. Při výchově mysliveckých trubačů spolupracuje s odbornými pedagogy a lektory. Dále se klub snaží podporovat začínající i zkušené soubory a jednotlivce, zajišťuje notový materiál a další servis sdruženým členům (Klub trubačů ČMMJ, 2014; Českomoravská myslivecká jednota, 2009).

Historicky prvním předsedou byl JUDr. Petr Vacek, aktuálně od roku 2017 předsedá klubu Bc. Petr Votava. K roku 2019 sdružoval celkem 287 členů (Klub trubačů ČMMJ, 2014).

3.5.2 Společnost mysliveckých trubačů o.s.

Hlavním cílem sdružení je výuka nových hráčů na lovecké nástroje a osvětová činnost v oblasti kultury a myslivosti. Mezi jejich projekty patří Letní a Zimní kurz trubačů, Trubačská škola Josefa Selementa, internetová výuka a semináře (Garláthy, 2013).

Trubačská škola Josefa Selementa byla založena roku 2008 Mgr. Petrem Dudou. Jejím heslem je „*Do každého mysliveckého sdružení jeden trubač.*“ Trubači začínají výuku absolvováním skladeb Trubačského desatera, většinou jsou schopni je zvládnout během šesti až deseti měsíců, v dalších lekcích pokračují skladbami Josefa Selementa, Petra Vacka či Tomáše Kirschnera a dalších. Trubači se seznamují také mysliveckou etikou, kulturní a historickou tradicí, dále s tzv. svatohubertskými mšemi. Odbornými lektory jsou Petr Duda, Matěj Vacek, Kristýna Vacková (Garláthy, 2013).

Z pera Petra Dudy pochází instruktivní skladby pro výuku – *Lovecká suita pro začátečníky* a časopisový kurz *10 kroků pro správný začátek hry na lesnici nebo na borlici a 5 kroků pro výuku krytých tónů* (Garláthy, 2013).

První pobočkou pražské centrály byla roku 2008 založena Trubačská škola Josefa Selementa pro OMS České Budějovice. Následovaly pobočky v Trutnově při České lesnické akademii, TŠJS při OMS Chomutov, TŠJS při Střední lesnické škole ve Šluknově, TŠJS při Střední odborné škole lesnické a Střední lesnické škole Bedřicha Schwarzenberga v Písku, Trubačská škola Antonína Dyka při OMS Kroměříž a TŠJS pro OMS v Ostravě (Garláthy, 2013).

Ještě před vznikem Trubačské školy Josefa Selementa probíhala výuka na lesnických školách, jednou z nejstarších tradic výuky mají na Vyšším lesnickém ústavu v Písku. Z vysokých škol trubačskou výuku nalezneme také na ČZU v Praze a Mendelově univerzitě v Brně (Garláthy, 2013).

3.5.3 Metodika výuky

3.5.3.1 Publikace

Mezi tištěnými metodikami hry na lovecké nástroje je Česká republika oproti západoevropským zemím značně pozadu. V Německu vyšla první učebnice již roku 1935 (Heinrich Jacob – *So blasen dle Jäger*) (Garláthy, 2013).

První metodickou příručkou hry na lovecký nástroj v tehdejší Československu je publikace **Lubomíra Zeidlera** *Borlice – Myslivcův nástroj*, vydaná až roku 1988 Ústředním výborem ČMS. Je složena ze tří částí – *Teorie hry na borlici*, obsahující hudební teorii, vysvětluje tvorbu nátisku, popisuje také péči o hudební nástroj, druhá část příručky obsahuje notové příklady jednoduchých cvičení a poslední část se věnuje loveckým návěštím, signálům a fanfárám Antonína Dyka. Uvádí všechny skladby dnes známé jako *Dykovo desatero* (Garláthy, 2013).

Druhou, již novodobější, příručkou hry na lovecký nástroj je publikace *Začínáme* **Tomáše Kirschnera**. Podává hráčům návod jak zvládnout základy hry na borlici či lesnici, včetně upozornění na mnoho špatných návyků a hudební teorii. Součástí jsou nahrávky jednotlivých cvičení na CD (Garláthy, 2013).

3.5.3.2 Metodický postup výuky

Každá výuka nového trubače začíná výběrem vhodného nástroje. Borlice, která je praktičtější svou velikostí pro troubení v praxi na honech a taktéž lákavější svou nižší cenou, je však pro zvládnutí začátečníkem mnohem obtížnější. Zvládnutí hry na lesnici bývá pro začínající trubače lehčí, jsou však cenově hůře dostupné, bazarové kusy se vyskytují velmi zřídka (Garláthy, 2013).

První lekcí bývá nácvik správného dýchání. Snažíme se hráče naučit správného smíšeného (kostoabdominálního) dýchání při kterém se spojí všechny tři typy dýchání-hrudní, břišní i klíčkové. Nemělo by docházet jen k silovému vystrčení břicha (Garláthy, 2013).

V další části se učitel věnuje principu nátisku. Nejprve se žák pokusí o první tóny pouze na nátrubek (Garláthy, 2013).

Cvičení doma provádíme v deseti až patnácti minutových intervalech třikrát denně (Garláthy, 2013).

Pro větší tónový rozsah užíváme tzv. techniky krytí. Korpus rohu lze ucpávat a tím dosáhnout oněch dalších tónů. Každý tón má jinou míru krytí, ucpáním korpusu snižujeme alikvótní tón, který zní nad krytým tónem. Ucpání se neprovádí co nejhlubším vložením ruky do nástroje, ale co nejtěsnějším ucpáním roztrubu. Jak tuto metodu cvičit popsal Josef Selement, dále Petr Duda v publikaci 5 kroků pro výuku krytých tónů a částečně také Tomáš Kirschner v edici Tance I. Vyjma Slovenska se tato technika v zahraničí nevyužívá. Také tím je určen odlišný charakter skladeb (Garláthy, 2013).

4 PRAKTICKÁ ČÁST

4.1 Výzkumný problém

Praktická část bakalářské práce se zaměřuje na tradici lovecké hudby v myslivecké praxi, zkoumá, zda je tato tradice stále živá, či dochází k jejímu úpadku. K výběru tématu výzkumu mě vedly osobní zkušenosti z myslivecké praxe, kdy jsem často viděl absenci, či špatné interpretace lovecké hudby. Zároveň se zabývá zjištěním povědomí o tomto tématu v řadách laické veřejnosti.

4.2 Cíle výzkumného šetření

Cílem výzkumného šetření bylo zjištění stavu tradice loveckého troubení v dnešní době a získání informací použitelných pro její rozvoj do dalších dob.

K dosažení cíle byly stanoveny počáteční hypotézy:

H1: Tradice lovecké hudby upadá, protože věk většiny trubačů je nad 40 let.

H2: Čím déle dotazovaný subjekt (myslivec) vlastní lovecký lístek, tím méně se na mysliveckém kurzu věnovali tradici lovecké hudby.

H3: Vzhledem k tomu, že na Moravě se tradice dodržují ve větší míře než v Čechách, předpokládáme, že zastoupení trubačů v mysliveckých spolcích bude vyšší na Moravě.

H4: Předpokládáme, že se trubačství věnují více muži než ženy, už jen kvůli tomu, že je více myslivců než myslivkyň.

H5: Rozdíl ve znalostní části myslivecké hudby bude signifikantně vyšší u myslivců než široké veřejnosti.

4.3 Metodika

4.3.1 Metodický postup

Výzkumné šetření bylo realizováno kvantitativní metodou. Na jeho začátku byly stanoveny hypotézy, které se ověřovaly pomocí sběru dat. Sběr dat proběhl pomocí anonymního polostrukturovaného dotazníku. Ten obsahoval otázky jak otevřené, polouzavřené i uzavřené. Dotazník byl vytvořen ve dvou verzích, které se lišily některými otázkami – rozdělujícím faktorem byla otázka č. 5 *Jste myslivec?* Pokud byl respondent myslivcem, byly otázky v dotazníku více zaměřeny na užití lovecké hudby v myslivecké praxi. Součástí dotazníku byly i znalostní otázky. Celé znění dotazníků pro obě skupiny je uvedeno v příloze č.9.

Sebraná data byla zpracována do tabulek a grafů v programu Microsoft Excel pro Office 365 tak, aby mohla být dále použita pro statistické výpočty. Tabulky obsahovaly jak relativní, tak absolutní četnosti odpovědí. U grafů bylo užito pruhových a výsečových typů.

K vyhodnocení dat a hypotéz bylo užito programu Statistika 13 (Statsoft®). Při porovnání souborů statistických dat k ověření hypotéz byl použit Mann-Whitney U Test, Kruskalův-Wallisův test a Pearsonův chí-kvadrát test. Výsledek testu byl signifikantní, když $p < 0.05$, vysoce signifikantní když $p < 0.01$

4.3.2 Průběh šetření

Sběr dat byl realizován od srpna 2019 do konce února 2020. Polostrukturovaný dotazník byl vytvořen elektronicky pomocí webové aplikace Formuláře Google a šířen především přes sociální sítě. Celkem se podařilo získat 266 respondentů.

4.3.3 Charakteristika výzkumného vzorku

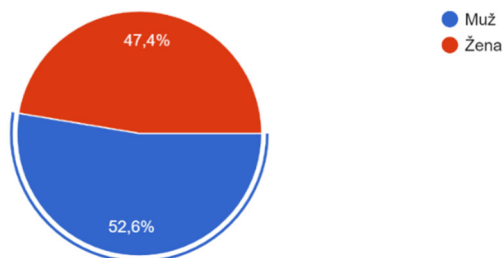
Výzkumný soubor je charakterizován prvními třemi demografickými otázkami, které zjišťují pohlaví, nejvyšší dosažené vzdělání a věk. Dále je charakterizován otázkami číslo čtyři a pět, zjišťujícími, zda je respondent trubač a myslivec. Otázky šest a sedm byly mířeny na laickou veřejnost, zjišťovaly, zda se myslivosti věnuje někdo v jejich okolí – tím pádem můžeme očekávat lepší povědomí o lovecké hudbě. Výzkumný vzorek byl vybrán náhodně, v závislosti na ochotě vyplnit elektronický dotazník.

Otázka č.1: Uveďte pohlaví.

Pohlaví	Absolutní četnost	Relativní četnost
Muž	140	52,60%
Žena	126	47,40%
Celkem	266	100%

Tabulka 1: Pohlaví

Uveďte své pohlaví
266 odpovědí

Graf 1: Pohlaví

Celkem se výzkumu zúčastnilo 140 mužů (52,6%) a 126 žen (47,4%).

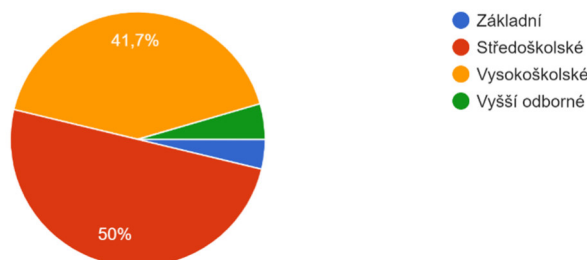
Otázka č.2: Jaké je vaše nejvyšší dosažené vzdělání?

Tabulka 2: Vzdělání

Vzdělání	Absolutní četnost	Relativní četnost
Základní	10	3,80%
Středoškolské	133	50,00%
Vysokoškolské	111	42%
Vyšší odborné	12	4,50%
Celkem	266	100%

Jaké je vaše nejvyšší dosažené vzdělání?

266 odpovědí

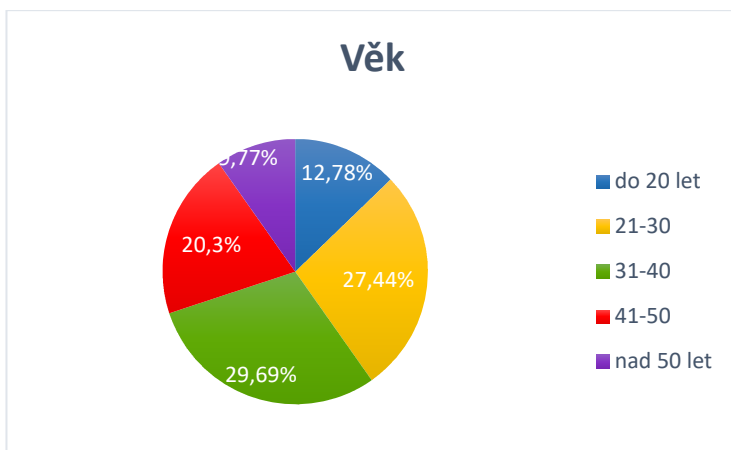
Graf 2: Vzdělání

Nejvyšší četnost mělo středoškolské vzdělání – 133 respondentů (50%), následováno 111 respondenty (42%) s vysokoškolským vzděláním. Vyšší odborné vzdělání mělo 12 respondentů (4,5%), základní pouze 10 respondentů (3,8%).

Otázka č.3: Uveďte svůj věk.

Tabulka 3: Věk

Věk	Absolutní četnost	Relativní četnost
do 20 let	34	12,78%
21-30	73	27,44%
31-40	79	29,69%
41-50	54	20,30%
nad 50 let	26	9,77%
Celkem	266	100%

Graf 3: Věk

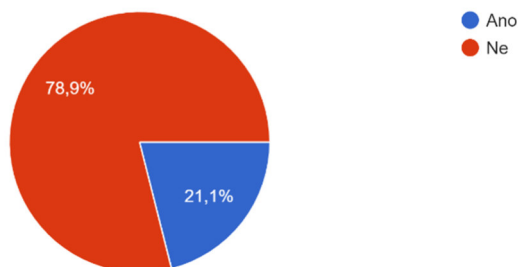
Otázka číslo 3 byla otevřeného typu, pro potřeby vyhodnocení byli následně respondenti zařazeni do věkových kategorií. Nejvyšší četnost zaznamenala kategorie 31-40 let (79 respondentů – 29,69%), následovala kategorie 21-30 let (73 respondentů – 27,44%). V kategorii 41-50 let najdeme 54 respondentů (20,3%), do 20 let odpovědělo 34 osob (12,78%). Nejméně respondentů najdeme v kategorii nad 50 let – 26 (9,77%).

Otázka č.4: Jste trubač?

Tabulka 4: Jste trubač?

Jste trubač?	Absolutní četnost	Relativní četnost
Ano	56	21,10%
Ne	210	78,90%
Celkem	266	100,00%

Jste trubač?
266 odpovědí

Graf 4: Jste trubač?

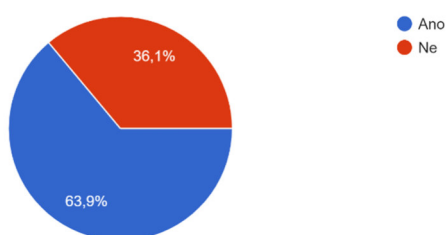
Mezi respondenty bylo celkem 56 (21,1%) trubačů. Hudebních laiků byla většina – 210 (78,9%). Z celkového počtu 56 trubačů 6 osob (10,7 %) nebyli myslivci.

Otázka č.5: Jste myslivec?

Tabulka 5: Jste myslivec?

Jste myslivec?	Absolutní četnost	Relativní četnost
Ano	170	63,90%
Ne	96	36,10%
Celkem	266	100,00%

Jste myslivec?
266 odpovědí

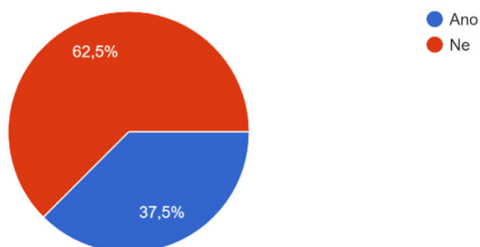

Graf 5: Jste myslivec?

Mezi respondenty byla většina myslivců – celkem 170 (63,9%). Z řad laické veřejnosti odpovídalo 96 osob (36,1%).

Otázka č.6: Věnuje se některý člen Vaší rodiny myslivosti? A otázka č.7: Věnuje se někdo z okruhu Vašich přátel myslivosti?

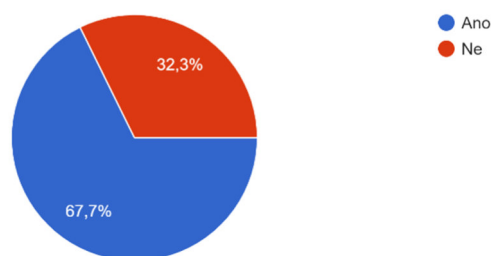
Věnuje se některý člen Vaší rodiny myslivosti?
96 odpovědí

Graf 6: Věnuje se některý člen Vaší rodiny myslivosti?

Věnuje se někdo z okruhu Vašich přátel myslivosti?

96 odpovědí

Graf 7: Věnuje se někdo z okruhu Vašich přátel myslivosti?

Pomocí programu Statistika bylo zjištěno, že z celkového počtu 96 respondentů, kteří sami myslivci nejsou je pouze 25 osob, kteří nemají žádného myslivce ani v rodině ani v okruhu přátel.

Shrnutí znalostí o zkoumaném vzorku

Z výše uvedeného můžeme shrnout, že výzkumu se zúčastnilo téměř stejné množství mužů jako žen, procentuální rozdíl byl nepatrný. Nejvíce subjektů z výzkumného souboru dosáhlo středoškolského vzdělání a jejich věk se pohyboval nejčastěji od 21 do 40 let (pro kategorie 21-30 a 31-40 bylo zastoupení procentuálně téměř totožné). Téměř dvě třetiny zkoumaného vzorku byli myslivci. Jedna pětina z celkového počtu zkoumaných osob byli trubači.

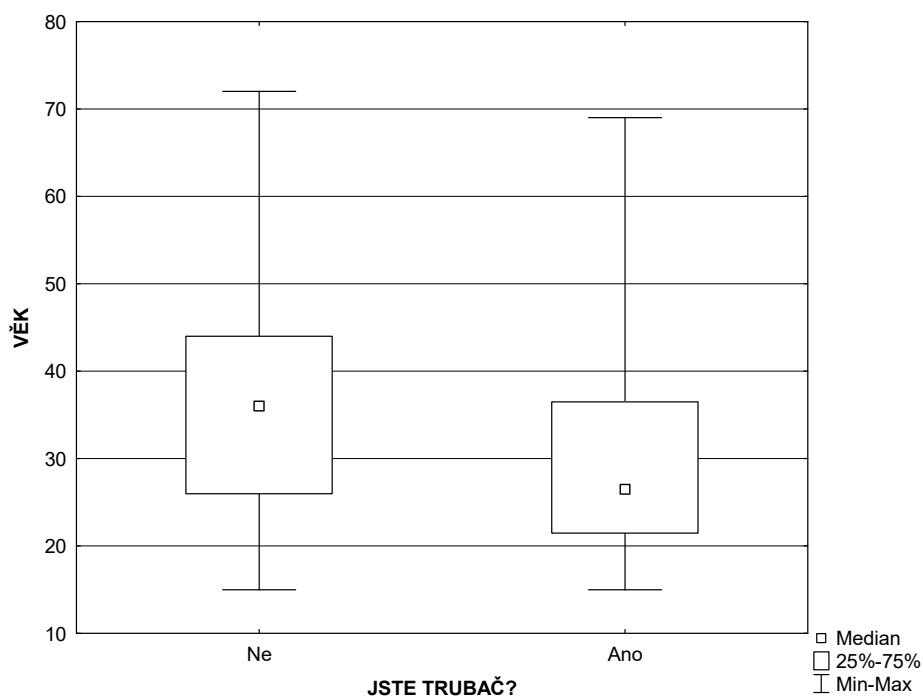
4.4 Zpracování dat a výsledky

Provedl jsem testování pěti v úvodu stanovených hypotéz. Pro porovnání souborů statistických dat byl použit Mann-Whitney U Test, Kruskalův-Wallisův test a Pearsonův chí-kvadrát test.

Výsledek testu byl signifikantní, když $p < 0.05$, vysoce signifikantní když $p < 0.01$

1. Vyhodnocení hypotézy č.1

HYPOTÉZA 1: Tradice lovecké hudby upadá, protože věk většiny trubačů je nad 40 let.

Graf 8: Hypotéza 1.

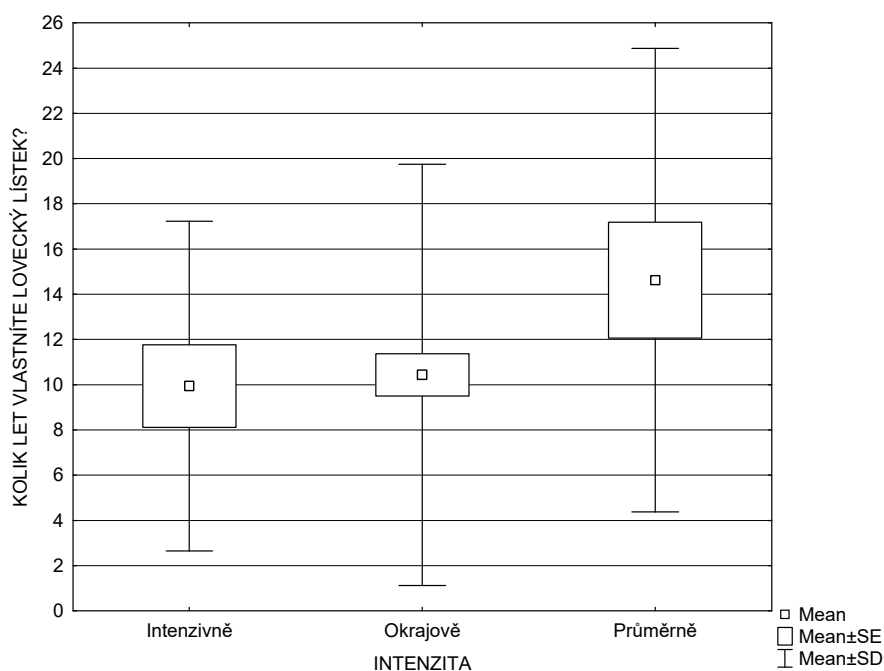
Z grafu je zřejmé, že jsou trubači mladší 40ti let. Testoval jsem, zda se věk trubačů a netrubačů liší, zda se signifikantně liší. Následný M-W test odhalil signifikantní rozdíl ($p < 0.001$).

Věk trubačů byl signifikantně menší než „netrubačů“. Výsledný test prokázal, že lovecká hudba neupadá, protože věk trubačů byl signifikantně menší než netrubačů.

2. Vyhodnocení hypotézy č.2

HYPOTÉZA 2: Čím déle dotazovaný subjekt vlastní lovecký lístek, tím méně se na mysliveckém kurzu věnovali tradici lovecké hudby.

Z důvodu testování více proměnných byl použit Kruskal – Wallisův test. Testoval jsem rozdíl mezi kategoriemi intenzity výuky v závislosti na délce vlastnictví loveckého lístku.

Graf 9: Hypotéza 2.

Na grafu vidíme, že průměrná intenzita výuky zahrnovala myslivce, kteří nejdelší dobu vlastní lovecký lístek, ale následný Kruskal-Wallisův test neprokázal signifikantní rozdíl ($p < 0.21$). Hypotéza je tedy vyvrácena.

3. Vyhodnocení hypotézy č.3

HYPOTÉZA 3: *Vzhledem k tomu, že na Moravě se tradice dodržují ve větší míře než v Čechách, předpokládáme, že zastoupení trubačů v mysliveckých spolcích bude vyšší na Moravě.*

Chí kvadrát test, $p = 0,91 \dots p > 0.05$

Zastoupení trubačů v mysliveckých spolcích se v Čechách a na Moravě signifikantně neliší. Hypotéza byla vyvrácena.

4. Vyhodnocení hypotézy č.4

HYPOTÉZA 4: *Předpokládáme, že se trubačství věnují více muži než ženy, už jen kvůli tomu, že je více myslivců než „myslivkyň“.*

Chí kvadrát test, $p = 0,87 \dots p > 0.05$

Zastoupení mužů a žen jako trubačů se signifikantně neliší. Hypotéza je vyvrácena.

5. Vyhodnocení hypotézy č.5

HYPOTÉZA 5: *Rozdíl v úspěšnosti ve znalostní části dotazníku bude signifikantně vyšší u myslivců než široké veřejnosti.*

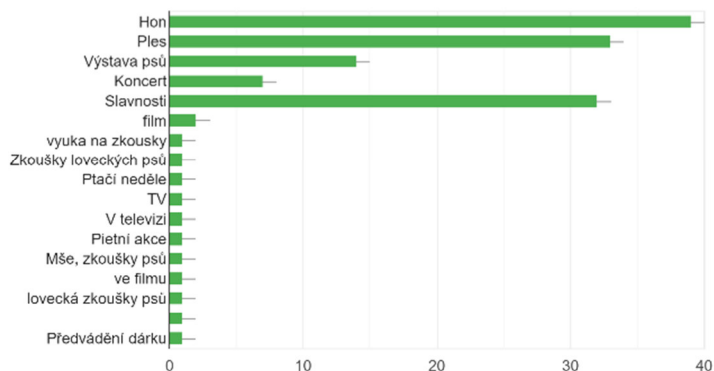
Četnost správných odpovědí na znalostní otázky myslivců vůči široké veřejnosti byly signifikantně vyšší. Následný Mann-Whitney U test odhalil vysoce signifikantní rozdíl ($p < 0.01$). Hypotéza byla potvrzena.

6. Zpracování získaných dat, které nebyly součástí hypotéz

I. Porovnání myslivců a laické veřejnosti ve vztahu k setkání s mysliveckou hudbou

Pokud ano, při jaké příležitosti jste se setkal/a s mysliveckým trubením? Můžete vybrat z více možností.

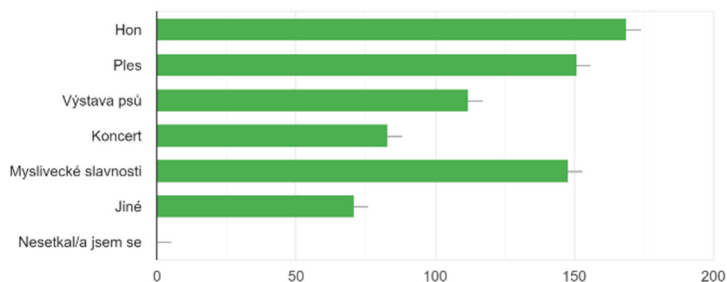
68 odpovědí

Graf 10: Laická veřejnost-setkání s loveckou hudbou.

Kde všude jste se setkal/a s mysliveckým trubením? Můžete vybrat více možností.

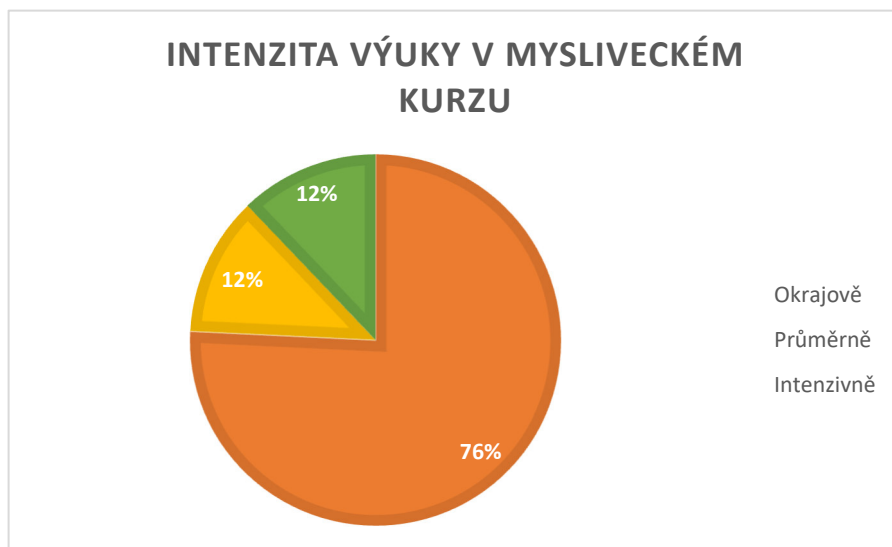
170 odpovědí

Graf 11: Myslivci-setkání s loveckou hudbou.

Z výše uvedených grafů je zřejmé, že místa setkání s loveckou hudbou se nijak výrazně u laické veřejnosti neliší od myslivců. Ze zpracovaných dat dále vyplynulo, že třetina osob z řad „nemyslivců“ uvedla, že se s mysliveckou hudbou nikde nesetkala.

II. Udržování tradice lovecké hudby v myslivecké praxi

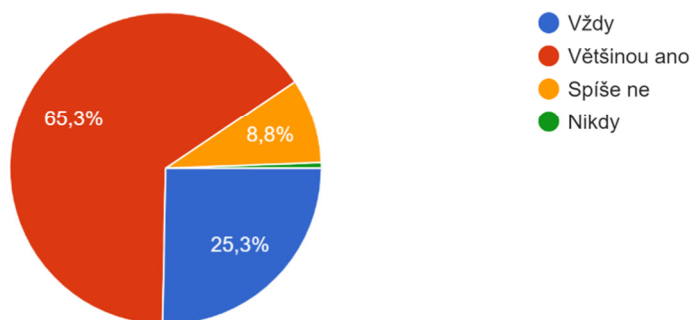

Graf 12: Intenzita výuky v mysliveckém kurzu.

Z grafů vyplývá, že myslivecké kurzy probírají tuto tradici nejčastěji pouze okrajově.

Setkáváte se na společných honech s mysliveckým troubením?

170 odpovědí

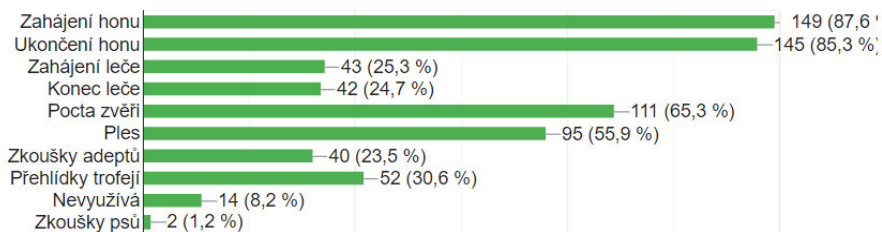

Graf 13: Setkáváte se na honech s mysl. troubením?

Ze sebraných dat vyplynulo, že drtivá většina myslivců (90.6 %) užívá lovecké hudby na společných honech, 8.8 % myslivců se s mysliveckým troubením na honech spíše neseťkává, dokonce 1 osoba uvedla, že se s ním neseťkává nikdy.

Při jaké příležitosti využívá Váš myslivecký spolek mysliveckého troubení? Můžete označit více odpovědí.

170 odpovědí

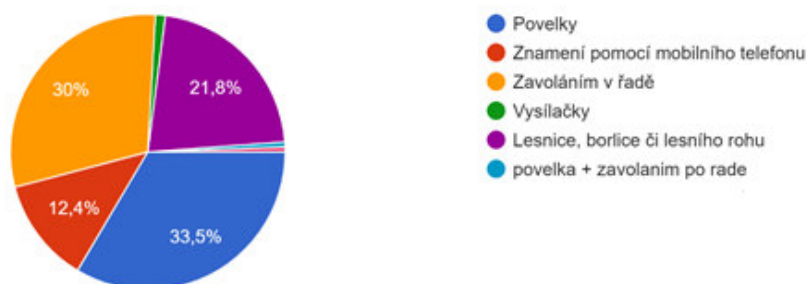

Graf 14: Vztah MS k tradici

Z odpovědí vyplynulo, že v rámci mysliveckých spolků se nejčastěji dodržuje užití lovecké hudby v rámci zahájení a ukončení honu, o poznání hůře (pouze čtvrtina) dopadlo užívání k zahájení a ukončení leče. Dokonce 8,2 % uvedlo, že jejich myslivecké sdružení vůbec tradici nedodržují, zdůvodnili to absencí trubače v mysliveckém spolku.

Co nejčastěji využíváte k zahájení či ukončení leče?

170 odpovědí

Graf 15: Signály v leči

Více než polovina dotazovaných uvedla, že využívá některého z trubačských nástrojů k zahájení a ukončení leče. Jedna třetina užívá pouze ústního pokynu. 13,6 % uvedlo užívání mobilního telefonu a vysílačky.

Tabulka 6: Počty trubačů v MS.

Je některý člen Vašeho MS zároveň trubač?		
Celkem odpovědí	Ano	Ne
161	82	79

Při vyhodnocování dat byli vyloučeni respondenti, kteří uvedli, že nejsou členy MS. Ze zbylých odpovědí vyplynulo, že trubač-člen se nachází pouze v 50 % spolků.

Shrnutí výsledků výzkumu

Z dotazníkového šetření bylo zjištěno, že se veřejnost setkává s mysliveckou hudbou většinou při propagaci myslivosti na společenských akcích, kde jsou přítomni i myslivci. Dvě třetiny z laické veřejnosti uvedla, že se s loveckou hudbou setkala, což můžeme považovat za uspokojivý výsledek, vzhledem k tomu, že se myslivosti vůbec nevěnují.

Dokonce 12,4 % myslivců uvedlo, že se na kurzech o první lovecký lístek tradici lovecké hudby vůbec nevěnovali. Ostatní se věnují tradici lovecké hudby převážně okrajově, což u nových myslivců nevzbudí dostatečný zájem o to, stát se trubačem. A to se nám odráží v absenci trubačů v mysliveckých spolcích, která je v tomto výzkumném vzorku dokonce padesátiprocentní. Dle vyhodnocení hypotézy č.2 můžeme konstatovat, že čím starší myslivec, tím více se tradici lovecké hudby na mysliveckém kurzu věnovali. Bylo zjištěno, že nedostatek trubačů není způsobem jejich stárnutím (hypotéza 1).

V rámci mysliveckých spolků se stále dodržuje tradice lovecké hudby především ke slavnostnímu zahájení a ukončení honu, naopak k řízení honu a jednotlivých lečí byl zaznamenán pokles četnosti užití některého trubačského nástroje na pouhých 55 %. Z toho je pro řízení lečí více použito povelky, než ostatních větších hudebních nástrojů, pravděpodobně proto, že je obtížnější nosit větší nástroj do lečí.

Myslivci uvedli, že na společných honech se tradice lovecké hudby dodržuje v 90 %, z čehož v polovině případů je zajišťují „domácí“ trubači, můžeme tedy říct, že ve 40 % zajišťují dodržení tradice trubači z řad hostů. Rozdíl v četnosti trubačů mezi muži a ženami byl v tomto výzkumném souboru nevýznamný, poměr byl téměř 50:50.

5 Diskuze

Vraťme se na začátek celé práce. Bezděk (2001, s.117) uvádí: „*Zda k lovu troubení signálů, povelů či hlaholů patří ještě i dnes, nechť posoudí každý sám...*“ Ale měl by mít každý svou osobní svobodu v rozhodnutí použít či nepoužít tradice, které se vyvíjely celá staletí? Málokdo si uvědomuje, co vlastně slovo tradice ve skutečnosti znamená. Slovo „*traditio*“ v překladu znamená předávat a „*traditium*“ je to, co se předává. Slovo tradice tedy vyjadřuje mezigenerační předávání celku poznání, schopností, obyčejů či mravů v rámci kultury nebo skupiny (Hart, 2017).

Tradice tedy tvoří most mezi minulostí a přítomností. Je to něco, co nás podvědomě spojuje s našimi předky, s historií našich rodů a dějinami všech našich profesí. Tradice obecně mají svůj původ a základ v něčem, co se osvědčilo a začalo používat i jinde jako všeobecně „dobré“ nebo užitečné. Každá z mysliveckých tradic se patřičně vyvíjela, a nakonec ustálila do dnešní podoby, a snad právě proto je jejich smysl a vnější výraz v mnohém dán v přesném postupu, který by měl být za všech okolností dodržen. Právě ta správná podoba mysliveckých tradic dává i dnes našim loveckým akcím punc něčeho výjimečného.

„*Myslivecké trubačství (myslím tím hru na borlice, lesnice, lesní rohy) se, bohudík, v poslední době úspěšně rozvíjí. Svědčí o tom řada koncertů a různých hudebních akcí, které jsou v poslední době uskutečňovány. Nebylo by ale dobré tuto veskrze mysliveckou činnost vracet i tam, kde jsou její kořeny – to znamená do lovu jako takového?*“ (Hlaváč 2016, str.15).

Tripes (2007, str.76) uvádí: „*Vždyť před několika staletími každý vyučenec myslivosti musel umět nejen cvičit lovecké psy, ovládat stopaření, sokolnictví a jiné, ale také se musel vyučit v loveckém troubení-byl to jeden z předpokladů výkonu povolání myslivce. Každý proto dostal při pasování vedle tesáku a pušky také borlici*“.

A kde jsme dnes? 12,4 % myslivců přiznalo, že se na kurzech o první lovecký lístek tradici lovecké hudby vůbec nevěnovali. Ostatní uvedli, že se věnovali tradici lovecké hudby převážně okrajově. Na honu se sotva dodrží zatroubení slavnostního zahájení a ukončení, ale aby se signál poté zazpíval a znovu zatroubil, jak by se mělo, již skoro nevidíme. Musím souhlasit i s tvrzením, že myslivecká hudba se propaguje

spíše směrem koncertním, což je určitě důležitý krok směrem k laické veřejnosti. Domnívám se však, že nastal čas připomínat více její funkci v rámci myslivecké praxe.

Z vlastní zkušenosti mohu také konstatovat, že věnování se lovecké hudbě je ve vstupní investici finančně náročné. Pro většinu nových žáků je snazší začít výukou na lesnici, jejíž pořizovací cena je více než dvacet tisíc. Bazarové kusy se téměř nevyskytují a možnosti dlouhodobého zapůjčení jsou taktéž dost omezené, pro někoho, kdo se nepohybuje v trubačských kruzích, téměř nemožné. Když bylo dříve zvykem dostat vlastní borlici při pasování na myslivce, a v dnešní době dostáváme i příspěvky na lovecky upotřebitelné psy, proč by nebylo možné stanovit také příspěvky na pořízení hudebního nástroje pro každý jednotlivý spolek?

Jak uvádí Sedláčková Hanzlíková (2019), která prováděla výzkum na téma žen v myslivosti, je důvodem pro vstup do mysliveckého stavu lovecká hudba pouze ve 2 %, což patřilo k nejnižším zastoupením. Z mého výzkumu zase vyplynulo, že myslivci se věnují na mysliveckých kurzech tradici lovecké hudby jen okrajově, více než jeden z deseti účastníků kurzu uvedl, že vůbec, což považuji za tristní a podporuje to můj názor, že taktéž nejsou motivováni stát se trubači. Oba výstupy výzkumů utvrdili moje přesvědčení, že není dostatečná spolupráce mezi vedením mysliveckých a vedením trubačských organizací.

Z dlouhodobého hlediska by si měly jednotlivé OMS zjistit počty aktivních trubačů v každém mysliveckém spolku. Pro MS, kde není aktivní trubač, udělat motivační seminář pro nové adepty na trubače z řad členů daného MS. Z výzkumu víme, že pouze v každém druhém MS je přítomen trubač. Pro nové adepty by OMS uspořádaly lokální kurzy trubačů pod vedením zkušených lektorů. Jako součást motivace bych navrhoval finanční příspěvek na pořízení hudebního nástroje za podmínky úspěšného zakončení kurzu kategorizační zkouškou trubače začátečníka. To znamená, že trubač začátečník umí z paměti zahrát Dykovo desatero a ví, při jakých příležitostech jej použít. Velmi mě potěšilo, že mysliveckým adeptům v kurzech o první lovecký lístek se věnují Trubači OMS Přerov, kteří pro ně pořádají semináře o lovecké hudbě. Snad se jednou této aktivitě budou věnovat všechny trubačské spolky a lovecká hudba v myslivecké praxi znovu získá ztracenou slávu.

Všechny tradice a zvyklosti se mění podle potřeb společnosti, přesto si myslím, že jejich udržování i do budoucnosti smysl má. Nesmíme zapomínat, že každá tradice

vznikla z nějaké funkčnosti, je důležité proto předávat dál, že lovecká hudba není jen součástí slavností, ale především nezbytná součást komunikace při lovu.

Je důležité, vnímat loveckou hudbu i jako jakýsi most mezi myslivci a širokou veřejností, protože skrze skladby i myslivecký laik okusí krásu jedné z mysliveckých tradic a bude mysliveckou praxi nahlížet více pozitivně.

Všech mysliveckých tradic si musíme vážit, ale hlavně a především dodržovat je bez ohledu na to, zda nás někdo na lovu vidí či doprovází, nebo ne. *Totíž tam, kde přestává platit zákon nastupuje myslivecká etika a čest* (Hart, 2017), a my bychom měli být čestní pokaždé a za všech okolností. Jen nám totiž bylo svěřeno výjimečné právo rozhodovat o životě a smrti živých bytostí – tedy lovné zvěře.

6 ZÁVĚR

Často jsem se setkal s absencí tradice lovecké hudby v myslivecké praxi. Zažil jsem několikrát smutnou skutečnost, že na honu trubač zcela chyběl. Z nasbíraných dat vyplynula potěšující skutečnost, že k zásadnímu úpadku tradice nedochází. Rozhodně bylo potěšující vidět, že vědomosti myslivců testované ve znalostní části dotazníku byly na velmi dobré úrovni. Lovecká hudba je ale používána spíše pro slavnostní ceremonie a vytrácí se její použití v myslivecké praxi (signály v lečích). V rámci mysliveckých kurzů dokonce každý desátý uchazeč nebyl o této tradici poučen vůbec, ostatní respondenti jen okrajově, což považuji za alarmující. Doporučil bych zde účast trubače s praktickou ukázkou lovecké hudby, která by mohla oslovit více budoucích myslivců. Tato problematika se snoubí s doporučením větší spolupráci ČMMJ na úrovni OMS s Klubem trubačů či Společností mysliveckých trubačů v nabídce lokálních trubačských kurzů, v aktivním zájmu o to, kdy se kurzy o první lovecký lístek konají s nabídkou ukázek své činnosti a pozvánek na své trubačské semináře.

Z opačného konce problému se i ve výzkumném vzorku objevili trubači, kteří se věnují hře na lesní roh, tedy i myslivecké hudbě, ale myslivosti se nevěnují vůbec. Společnost mysliveckých trubačů, která se věnuje výuce mladých trubačů má za své heslo „Do každého mysliveckého sdružení jeden trubač“. Přál bych si, aby se toto heslo jednou stalo skutečností a zároveň, aby si vzali za své heslo ještě jedno: „Každý trubač myslivcem“. Přál bych si, aby tito mladí lidé skrze hudbu poznali a přijali za svůj koníček i myslivost a stali se aktivními členy této tradice, nových mladých členů mysliveckých spolků se v dnešní době totiž nedostává.

7 SEZNAM LITERATURY A POUŽITÝCH ZDROJŮ

Tištěné zdroje

ADÁMKOVÁ, Jana. *Lovecké trio Praha*. Brno, 2007. Bakalářská práce. Janáčkova akademie múzických umění v Brně.

BERDYCHOVÁ, Tereza. *Hudba jako součást lovu: její vývoj, typologie a zakořenění v českých zemích v období baroka*. Brno, 2009. Diplomová práce. Masarykova univerzita.

BEZDĚK, František. *Cesty a osudy loveckého rohu*. Kostelec nad Černými lesy: Lesnická práce, 2001. Svět myslivosti. ISBN 80-86386-17-1.

BEZDĚK, František. *Hledání kořenů mysliveckých tradic*. Tišnov: Sursum, 1999. ISBN 80-85799-59-6.

BEZDĚK, František a KOVAŘÍK, Jaromír. *František Antonín hrabě Sporck a jeho Řád svatého Huberta*. Kuks: Řád svatého Huberta, 1998. 79 s. ISBN 80-238-3664-1.

DĚDOVÁ, Denisa. *Motiv lovu a lovectví v polské literatuře od romantismu po současnost*. Brno, 2018. Diplomová práce. Masarykova univerzita.

DYK, Antonín, VACEK, Petr, ed. *Trubačské desatero*. Praha: Thomas music publishing Prague, 2003.

FLACHS, Werner. *Das Jagdhorn: Seine Geschichte von der Steinzeit bis zur Gegenwart*. 1. Kalt-Zehnder, 1994. ISBN 3857612541.

GARLÁTHY, Ján. *Lovecká hudba v současnosti.: Výuka hráčů na lovecké rohy*. Ostrava, 2013. Bakalářská práce. Ostravská univerzita.

HART, Vlastimil. *Úvod do myslivosti: historie, zvyky, tradice*. I. upravené vydání. Praha: Česká zemědělská univerzita v Praze, 2017. ISBN 978-80-213-2808-2.

KOUDELKOVÁ, Jitka. *Interpretace orchestrálních a sólových partů pro lesní roh v závislosti na vývoji nástroje*. Brno, 2016. Bakalářská práce. Masarykova univerzita.

KOVAŘÍK, Jaromír. *Tradice v myslivosti: dějiny, zvyky, významy, kultura*. Praha: Vega, 1993. ISBN 80-900754-2-8.

MAZAN, Michal. *Lovecké motivy ve světové hudební tvorbě*. Olomouc, 2015. Diplomová práce. Univerzita Palackého v Olomouci.

MLÁZOVSKÁ, Eva. *Stručné dějiny lovecké hudby a její současnost v České republice*. České Budějovice, 2015. Absolventská práce. Konzervatoř České Budějovice.

PILKOVÁ, Zdeňka. The horn in Bohemian Sources of the 18th Century. In *Lesní roh v minulosti a přítomnosti české hudby*, 1984.

RATAJOVÁ, Tereza. *300 let lesního rohu v Čechách*. Praha, 2012. Bakalářská práce. Univerzita Karlova v Praze.

SEDLÁČKOVÁ HANZLÍKOVÁ, Petra. *Historie a současnost myslivosti ve světle žen*. Praha, 2019. Bakalářská práce. Česká zemědělská univerzita v Praze.

STAUDER, Wilhelm. *Alte Musikinstrumente in ihrer vieltausendjährigen Entwicklung und Geschichte*. Braunschweig: Klinkhardt & Biermann, 1973. ISBN 9783781400375.

VACH, Milan a KOVAŘÍK, Jaromír. *Myslivecké zvyky a tradice*. Praha: SZN, 1973. 148, [4] s. Lesnická knihovna. Myslivost; Sv. 5. Lesnictví a myslivost.

VACH, Miloslav. *Myslivost: Základy myslivosti*. Uhlířské Janovice: Silvestris, 2015. ISBN 978-80-901775-7-4.

Online zdroje

BERNARD, Ewa. Historia, rozwój i stan obecny sygnalistyki łowieckiej w Polsce. *Edux* [online]. Tulowice, 2009 [cit. 2020-05-23]. Dostupné z: <http://www.edukacja.edux.pl/p-5903-historia-rozwoj-i-stan-obecny-sygnalistyki.php>

Deutsche Jagd(horn)signale. *Kirchner Süderwalsede* [online]. Süderwalsede, 2010 [cit. 2020-05-07]. Dostupné z: <http://www.kirchner-raddestorf.de/jikirchner/jagd/brauchtm/jhsignal.phtml#04>

Dotzauer Parforce Horn in Bb. In: *Thomann* [online]. Burgebrach: Thomann, 2020 [cit. 2020-05-23]. Dostupné z: https://www.thomann.de/cz/dotzauer_parforce_horn_in_bb_18216.htm

Fox hunting horn ringtone. In: *Nico Morgan media* [online]. Leicester: Nico Morgan medie, 2010, 1ST JUNE 2010 [cit. 2020-06-11]. Dostupné z: <https://www.nicomorgan.co.uk/freebies/fox-hunting-horn-ringtones/>

HLAVÁČ, Zdeněk. Zamyšlení nad tradicemi. *Myslivosť* [online]. 2016(7), str.15 [cit. 2020-06-11]. Dostupné z: <https://www.myslivosť.cz/Casopis-Myslivosť/Myslivosť/2016/Cervenec-2016/Zamysleni-nad-tradicemi>

Hunting horn calls. *Huntingact* [online]. IFAW, 2008 [cit. 2020-03-24]. Dostupné z: <https://www.huntingact.org/wp-content/uploads/hunting-horn-calls.pdf>

Jagdhornsignale. *Jagdausbildung* [online]. Düsseldorf: Jan Kretzschmer, 2020 [cit. 2020-05-04]. Dostupné z: <https://jagdausbildung.com/jagdhornsignale/>.

Jihočeští trubači [online]. Nová Ves u Českých Budějovic: Jihočeští trubači, 2009 [cit. 2020-05-30]. Dostupné z: <http://www.trubicb.cz/O-NAS.html>

Klub trubačov Slovenskej republiky [online]. Liptovský Hrádok, 2017 [cit. 2020-05-07]. Dostupné z: www.trubaci.sk

Klub trubačů. *Českomoravská myslivecká jednota* [online]. Praha: ČMMJ, 2009 [cit. 2020-05-23]. Dostupné z: <https://www.cmmj.cz/old/Kluby-CMMJ/Klub-Trubacu.html>

Klub trubačů ČMMJ. *Klub trubačů ČMMJ* [online]. R&B, 2014 [cit. 2020-05-23]. Dostupné z: <http://trubaci.cz/klub-trubacu-cmmj/>

La Fête de la Musique au Palais de la Légion d'honneur. *FRTM* [online]. Paris: FRTM, 2019 [cit. 2020-05-30]. Dostupné z: <https://www.frtm.fr/palais-legion-honneur-2019>

L'art des sonneurs de trompe. In: *Ministere de la culture* [online]. France: Ministere de la culture, 2014, 2014 [cit. 2020-05-30]. Dostupné z: www.culture.gouv.fr

Lovecké lesní rohy. *M.Jiracek and sons* [online]. Šaratice [cit. 2020-05-23]. Dostupné z: <https://shop.jiracek.eu/lovecke-lesni-rohy/>

Muzyka: Sygnały do pobrania. *Polski Związek Łowiecki* [online]. Varšava: Polski Związek Łowiecki, 2020 [cit. 2020-05-23]. Dostupné z: <https://www.pzlow.pl/kultura/>

NEU, Peter. Parforce horn musik. *Parforce horn musik* [online]. Coburg, 2018 [cit. 2020-06-03]. Dostupné z: <https://parforcehornmusik.de/>

RAKUŠAN, Ctirad. Odkaz Františka Antonína hraběte Sporcka naší myslivosti. *Řád svatého Huberta* [online]. Kuks: Řád svatého Huberta, 2005 [cit. 2020-03-07]. Dostupné z: <http://www.radsvatehohuberta.cz/cs/o-radu/historie/f-a-hrabe-sporck/127-odkaz-sporcka>.

REDAKCE ČASOPISU MYSLIVOST. 20 let loveckého tria ČMMJ. *Myslivost* [online]. 2000 [cit. 2020-05-07]. Dostupné z: <https://www.myslivost.cz/Casopis-Myslivost/Myslivost/2000/Listopad---2000/20-let-Loveckeho-tria-CMMJ>

RYBAK, Roman. Myslivost v Polsku. *Svět myslivosti* [online]. 2008, 9(03/08) [cit. 2020-05-22]. Dostupné z: <http://www.lesprace.cz/casopis-svet-myslivosti-archiv/rocnik-9-2008/svet-myslivosti-c-03-08/myslivost-v-polsku>

TRIPES, Oldřich. Dodržujme myslivecké tradice-Troubení. *Myslivost* [online]. 2007(4), str.76 [cit. 2020-06-11]. Dostupné z: <https://www.myslivost.cz/Casopis-Myslivost/Myslivost/2007/Duben---2007/Dodrzujme-myslivecke-tradice---Troubeni>

Trubači OMS Přerov [online]. Přerov: Trubači OMS Přerov, 2020 [cit. 2020-05-30]. Dostupné z: http://www.trubaciprerov.cz/index.php?page=o_nas&lang=cs

VACEK, Petr. Odešla legenda lovecké hudby. *Myslivost* [online]. 2003 [cit. 2020-05-07]. Dostupné z: www.myslivost.cz/Casopis-Myslivost/Myslivost/2003/Listopad---2003/Odesla-legenda-lovecke-hudby

Une trompe de chasse, un cor de chasse. *Veneurs de Ste Marie-Madeleine* [online]. Saine Marie-Madelaine, 2020 [cit. 2020-05-30]. Dostupné z: <http://www.veneurs.be/instru.htm>

Vše pro lov [online]. Šternberk: Adam Štencl, 2020 [cit. 2020-05-23]. Dostupné z: <https://vseprolov.cz/lovecka-hudba-povely/signalny-povelky/trubka-lovecka-signalni-24cm-17663.html>

Základní signály-Dykovo desatero. *Trubačská škola Josefa Selementa a Jihočeští trubači při OMS České Budějovice* [online]. Nová ves u Českých Budějovic, 2020 [cit. 2020-05-07]. Dostupné z: <http://www.trubacicb.cz/Zakladni-signaly.html>

Osobní rozhovor

SEKERA, Vladimír, předseda souboru Trubači OMS Přerov [ústní sdělení]. Praha, 9.6.2020.

8 SEZNAM PŘÍLOH

PŘÍLOHA 1: DYKOVO DESATERO-NOTOVÉ ZÁPISY	79
PŘÍLOHA 2: NOTOVÉ ZÁPISY NĚMECKÝCH LOVECKÝCH SIGNÁLŮ	79
PŘÍLOHA 3: ODKAZ K POSLECHU NĚMECKÝCH LOVECKÝCH SIGNÁLŮ	79
PŘÍLOHA 4: NOTOVÉ ZÁPISY POLSKÝCH LOVECKÝCH SIGNÁLŮ	79
PŘÍLOHA 5: ODKAZ K POSLECHU POLSKÝCH LOVECKÝCH SIGNÁLŮ	79
PŘÍLOHA 6: ODKAZ K POSLECHU SLOVENSKÝCH LOVECKÝCH SIGNÁLŮ	79
PŘÍLOHA 7: ODKAZ K POSLECHU LOVECKÝCH SIGNÁLŮ VELKÉ BRITÁNIE.....	79
PŘÍLOHA 8: DOTAZNÍK.....	80

9 PŘÍLOHY

Příloha 1: Dykovo desatero-notové zápisy

Notové zápisy jsou umístěny na datovém nosiči ve složce Příloha 1.

Zdroj: DYK, Antonín, VACEK, Petr, ed. *Trubačské desatero*. Praha: Thomas music publishing Prague, 2003.

Příloha 2: Notové zápisy německých loveckých signálů

Notové zápisy německých loveckých signálů jsou pro svou rozsáhlost umístěny na datovém nosiči ve složce Příloha 2- Německé lovecké signály.

Zdroj notového zápisu: Deutsche Jagd(horn)signale. *Kirchner Süderwalsede* [online]. Süderwalsede, 2010 [cit. 2020-05-07]. Dostupné z: <http://www.kirchner-raddestorf.de/jikirchner/jagd/brauchtm/jhsignal.phtml#04>

Příloha 3: Odkaz k poslechu německých loveckých signálů

<https://jagdausbildung.com/jagdhornsignale/>

Příloha 4: Notové zápisy polských loveckých signálů

Notové zápisy polských loveckých signálů jsou pro svou rozsáhlost umístěny na datovém nosiči ve složce Příloha 4- Polské lovecké signály.

Zdroj notového zápisu: Kapitola Nuty do pobrania <https://www.pzlow.pl/kultura/>

Příloha 5: Odkaz k poslechu polských loveckých signálů

<https://www.pzlow.pl/kultura/>

Poslech signálů naleznete v kapitole Sygnaly do pobrania.

Příloha 6: Odkaz k poslechu slovenských loveckých signálů

<https://horou.sk/polovnictvo/tradicie/oficialne-slovenske-polovnicke-signaly/>

Příloha 7: Odkaz k poslechu loveckých signálů Velké Británie

<https://www.huntingact.org/hunting-commands/horn-calls/>

Příloha 8: Dotazník

Lovecké signály pro myslivce

- 1) Uvedte své pohlaví
 - a. Muž
 - b. Žena
- 2) Prosím uveďte svůj věk
- 3) Kolik let vlastníte lovecký lístek?
- 4) Jste trubač?
 - a. Ano
 - b. Ne
- 5) Jaké máte nejvyšší dosažené vzdělání?
 - a. Základní
 - b. Středoškolské
 - c. Vysokoškolské
 - d. Vyšší odborné
- 6) Kde všude jste se setkal/a s mysliveckým trubením? /můžete vybrat více možností/
 - a. Hon
 - b. Ples
 - c. Výstava psů
 - d. Koncert
 - e. Slavnosti
 - f. Hubertská mše
 - g. Jiné (uveďte)
 - h. Nečetka jsem se
- 7) Je některý člen vašeho MS zároveň trubačem? Ano x Ne
(prosím uveďte název spolku – chceme zjistit statistiku trubačů jednotlivých MS, vyloučit tedy tímto, že nám zaškrtně ANO třeba 10 lidí ze stejného MS, tím by byla tato otázka statisticky naprosto bezcenná.)
- 8) Setkáváte se na společných honech s mysliveckým trubením?
 - a. Vždy
 - b. Většinou ano
 - c. Spíše ne
 - d. Nikdy
- 9) Při jaké příležitosti využívá vaše MS mysl. trubení? (výběr více možností)
 - a. Zahájení honu
 - b. Ukončení honu
 - c. Zahájení leče
 - d. Konec leče
 - e. Pocta zvířím
 - f. Ples
 - g. Zkoušky adeptů
 - h. Přehlídka trofejí
 - i. Jiné (uveďte)
 - j. Nevyužívá
- 10) Byl/a jste seznámen/a s tradicí mysliveckého trubení v rámci výuky mysl. kurzu?
 - a. Ano
 - b. Ne
- 11) Pokud ano, jak podrobně jste se této tradici věnovali? (uveďte-intenzivně, příležitostně, málo...)

12) K zahájení či ukončení leče nejčastěji využíváte:

- a. Povelky
- b. Znamení pomocí mobilního telefonu
- c. Zavoláním v řadě
- d. Vysílačky
- e. Lesnice, borlice, či lesního rohu
- f. Jiné (uveďte)

13) Považujete za důležité udržení této myslivecké tradice do dalších let?

- a. Ano
- b. Ne

Znalostní část

14) Na obrázku vidíte (bude uvedena velikost)

- a. Borlice
- b. Lesnice
- c. Lesní roh
- d. Nevím

15) Na tomto obrázku vidíte

- a. Borlice
- b. Lesnice
- c. Lesní roh
- d. Nevím

16) Autorem trubačského desatera je:

- a. J.Dvořák
- b. A. Dyk
- c. J.Haydn
- d. Nevím

17) Který muž se zasloužil o začátek užívání lovecké hudby v českých zemích?

- a. Jan I. Nepomuk, kníže ze Schwarzenbergu
- b. Vilém z Rožmberka
- c. František Antonín hrabě Špork
- d. Nevím

18) Počátky lovecké hudby v českých zemích datujeme do století

- a. 17.
- b. 18.
- c. 19
- d. Nevím

19) V kterém roce byly uznány „ Signály pro lesnici B“ Československou mysliveckou jednotou za oficiální?

- a. 1946
- b. 1936
- c. 1956
- d. nevím

Lovecké signály v očích veřejnosti

- 1) Uvedte své pohlaví
 - a. Muž
 - b. Žena
- 2) Prosím uveďte svůj věk
- 3) Jaké máte nejvyšší dosažené vzdělání?
 - a. Základní
 - b. Středoškolské
 - c. Vysokoškolské
 - d. Vyšší odborné
- 4) Jste trubač?
 - a. Ano
 - b. ne
- 5) Věnuje se některý člen Vaší rodiny myslivosti?
 - a. Ano
 - b. Ne
- 6) Věnuje se někdo z okruhu Vašich přátel myslivosti?
 - a. Ano
 - b. Ne
- 7) Setkal/a jste se někdy s loveckými signály, či hudbou užívanou v rámci tradice myslivosti?
 - a. Ano
 - b. Ne
- 8) Pokud ano, při jaké příležitosti jste se setkal/a s mysliveckým trubením? /můžete vybrat více možností/
 - a. Hon
 - b. Ples
 - c. Výstava psů
 - d. Koncert
 - e. Slavnosti
 - f. Jiné (uveďte)

Znalostní část

- 9) Na obrázku vidíte (bude uvedena velikost)
 - a. Borlice
 - b. Lesnice
 - c. Lesní roh
 - d. Nevím

10) Na tomto obrázku vidíte

- a. Borlice
- b. Lesnice
- c. Lesní roh
- d. Nevím

11) Autorem trubačského desatera je:

- a. J.Dvořák
- b. A. Dyk
- c. J.Haydn
- d. Nevím

12) Který muž se zasloužil o začátek užívání lovecké hudby v českých zemích?

- a. Jan I. Nepomuk, kníže ze Schwarzenbergu
- b. Vilém z Rožmberka
- c. František Antonín hrabě Špork
- d. Nevím

13) Počátky lovecké hudby v českých zemích datujeme do století

- a. 17.
- b. 18.
- c. 19
- d. Nevím

14) V kterém roce byly uznány „ Signály pro lesnici B“ Československou mysliveckou jednotou za oficiální?

- a. 1946
- b. 1936
- c. 1956
- d. nevím

10 DATOVÝ NOSIČ